Bez jména

Wilkie Collins

BEZ JMÉNA

WILKIE COLLINS

Splendidum družstvo ● Vražné, Hynčice

BEZ JMÉNA

Copyright © Wilkie Collins, 1862

Translation © Tereza Novotná, 2020

Cover © Moritz Ludwig von Schwind, 1860

Czech Edition © Splendidum družstvo

Vražné, Hynčice, 2021

První el. vydání

ISBN 978-80-7681-105-8 (EPUB)

ISBN 978-80-7681-106-5 (MOBI)

ISBN 978-80-7681-107-2 (PDF)

Obsah

PRVNÍ SCÉNA - COMBE-RAVEN, SOMERSETSHIRE
KAPITOLA I.
KAPITOLA II.
KAPITOLA III.
KAPITOLA IV.
KAPITOLA V.
KAPITOLA VI.
KAPITOLA VII.
KAPITOLA VIII.
KAPITOLA IX.
KAPITOLA X.
KAPITOLA XI.
KAPITOLA XII.
KAPITOLA XIII.
KAPITOLA XIV.
KAPITOLA XV.
MEZI SCÉNAMI
DRUHÁ SCÉNA - SKELDERGATE, YORK
KAPITOLA I.
KAPITOLA II.
KAPITOLA III.
MEZI SCÉNAMI
TŘETÍ SCÉNA - VAUXHALL WALK, LAMBETH
KAPITOLA I.
KAPITOLA II.
KAPITOLA III.
KAPITOLA IV.
MEZI SCÉNAMI

ČTVRTÁ SCÉNA - ALDBOROUGH, SUFFOLK
KAPITOLA I.
KAPITOLA II.
KAPITOLA III.
KAPITOLA IV.
KAPITOLA V.
KAPITOLA VI.
KAPITOLA VII.
KAPITOLA VIII.
KAPITOLA IX.
KAPITOLA X.
KAPITOLA XI.
KAPITOLA XII.
KAPITOLA XIII.
KAPITOLA XIV.
MEZI SCÉNAMI
PÁTÁ SCÉNA - BALIOL COTTAGE, DUMFRIES
KAPITOLA I.
KAPITOLA II.
KAPITOLA III.
MEZI SCÉNAMI
ŠESTÁ SCÉNA - ST. JOHN'S WOOD
KAPITOLA I.
KAPITOLA II.
MEZI SCÉNAMI
SEDMÁ SCÉNA - ST. CRUX-IN-THE-MARSH
KAPITOLA I.
KAPITOLA II.
KAPITOLA III.
KAPITOLA IV.
MEZI SCÉNAMI
POSLEDNÍ SCÉNA - AARONOVY BUDOVY
KAPITOLA I.
KAPITOLA II.
KAPITOLA III.
KAPITOLA IV.

William Wilkie Collins - životopis

PRVNÍ SCÉNA - COMBE-RAVEN, SOMERSETSHIRE

KAPITOLA I.

Ručičky hodin na chodbě ukazovaly půl šesté ráno. Dům se nacházel na venkovském sídle v hrabství West Somersetshire a jmenoval se Combe-Raven. Byl čtvrtý březen a psal se rok osmnáct set čtyřicet šest.

Tajemné ranní ticho v hale a na schodišti nenarušovaly žádné zvuky kromě vytrvalého tikání hodin a chrápání velkého psa, který se rozvaloval na rohoži za dveřmi jídelny. Kdo byli ti spáči ukrytí v horních prostorách? Ať dům odhalí svá vlastní tajemství …

Ve chvíli, kdy hodiny ukazovaly čtvrt na sedm, pes se probudil a otřásl se. Poté, co marně čekal na lokaje, který ho v tuto dobu pouštěl ven, zvíře neklidně bloudilo v přízemí od jedněch zavřených dveří ke druhým, a když se ve velkém zmatku vrátilo na svou rohož, obrátilo se na spící rodinu dlouhým a melancholickým vytím.

Než dozněly poslední tóny psího pokřiku, dubové schody ve vyšších částech domu zaskřípaly pod pomalu sestupujícími kroky. Za další minutu se objevila první ze služebných s ošuntělou vlněnou šálou přes ramena – březnové ráno bylo ponuré, revmatismus a kuchařka byly staří známí.

Kuchařka přijala srdečné přivítání psa s jistou grácií, pomalu otevřela dveře do haly a vypustila zvíře ven. Bylo to větrné ráno.

Udeřila sedmá hodina a známky domácího života se začaly projevovat v rychlejším sledu.

Služebná sešla dolů – vysoká a štíhlá. Následovala ji další služebná – mladá, elegantní, baculatá a ospalá. Poté přišla kuchařka, kterou bolel obličej a která se netajila svým utrpením. Jako poslední se objevil lokaj – nespokojeně zíval; živý obraz muže, jež se cítil ošizen o svůj noční odpočinek.

Rozhovor služebnictva, které se sešlo před pomalu se rozhořívajícím kuchyňským ohněm, se týkal nedávné rodinné události a zpočátku se stočil k této otázce: Viděl lokaj Thomas něco z koncertu v Cliftonu, kterého se jeho pán a dvě mladé dámy zúčastnili předchozího večera? Ano; Thomas koncert slyšel; zaplatili mu, aby mohl jít dozadu; byl to hlasitý koncert; byl popsán jako velkolepý; zda stálo za to cestovat šestnáct mil vlakem, aby si ho poslechl, a navíc se v půl druhé ráno vracet devatenáct mil po silnici – to byla otázka, kterou nechal na svém pánovi a mladých dámách, aby rozhodli; jeho vlastní názor byl – nestál za to. Další dotazy všech služebných nepadly na úrodnou půdu.

Thomas nedokázal zabroukat žádnou z písní a nedokázal popsat žádné z dámských šatů, kuchyňská konverzace se vrátila do svých obvyklých kolejí, dokud hodiny neodbily osmou a shromážděné služebnictvo se rozešlo po své práci.

Bylo čtvrt na osm a nic se nedělo. V půl osmé sešel dolů další člen rodiny, pan Andrew Vanstone, pán domu.

Vysoký, statný a vzpřímený, s jasně modrýma očima a zdravou pletí, oděn do hnědého plyšového střeleckého saka nedbale zapnutého, sestupoval po schodech a pobrukoval si nějakou melodii. V nohách s malým skotským teriérem a s jednou rukou zastrčenou v

kapse vesty a druhou vesele plácající do zábradlí dával všem lidem najevo svou povahu.

Srdečný, pohledný, dobromyslný gentleman, který kráčel po slunečné straně životní cesty a který nežádal nic lepšího než potkat všechny své spolucestující na tomto světě také na sluncem zalité straně. Odhadem mu bylo padesát let.

„Thomasi!“ zvolal pan Vanstone a vzal ze stolu v hale svůj starý plstěný klobouk a tlustou vycházkovou hůl. „Snídaně, dnes ráno v deset. Mladé dámy po včerejším koncertu asi nebudou dole dřív. Mimochodem, jak se ti ten koncert líbil, co? Myslíš, že byl velkolepý? To máš pravdu, nebyl. Nic než třesk-třesk, sem tam vystřídaný třeskem-pleskem; všechny ženy oblečené jako by jim šlo v zimě o život a přitom tam bylo dusivé vedro; velkolepé asi nebude to správné slovo.“

S tímto vyjádřením svého názoru zapískal pan Vanstone na svého teriéra, zamával holí u dveří do haly a vydal se na ranní procházku.

Ručičky hodin, které se kradmo pohybovaly po ciferníku, ukazovaly za deset minut devět. Na schodech se objevil další člen rodiny – slečna Garthová, vychovatelka.

Žádnému pozornému oku nemohlo uniknout, že je to žena ze severního venkova. Její tvrdá tvář, mužná postava a rozhodnost pohybů, neústupný pohled i chování, to vše prozrazovalo, že pochází z pohraničí a je v něm vychovaná. Ačkoli jí bylo jen o málo víc než čtyřicet let, měla už docela šedivé vlasy a přes ně nosila prostý klobouk staré ženy. Vlasy ani pokrývka hlavy se nijak nevymykaly jejímu obličeji – vypadal starší než její léta: tvrdý rukopis problémů se na něm kdysi výrazně podepsal. Sebevědomí, s

nímž sestupovala po schodech, dobře vypovídaly o jejím postavení v rodině pana Vanstona.

Zjevně nepatřila k opuštěným, pronásledovaným a žalostně závislým guvernantkám. Tady byla žena, která žila se svými zaměstnavateli v jistých a čestných vztazích – žena, která vypadala, že je schopna poslat do háje všechny rodiče v Anglii, pokud by ji neocenili podle její hodnoty.

„Snídaně v deset?“ zopakovala slečna Garthová, když lokaj odpověděl na zvonek a zmínil se o příkazech svého pána. „Ha! Děsila jsem se, co z toho včerejšího koncertu vzejde. Veřejné zábavy jen rodiny na několik dní rozhodí. Jsi rozrušený, Thomasi, vidím, že máš oči červené jako fretka a tvůj kabátec vypadá, jako bys v něm spal. Přines ve čtvrt na deset konvici – a jestli se ti během dne neuleví, přijď za mnou a já ti dám dávku léků.“

Odbíjela devátá hodina a minutová ručička ukrajovala dvacet minut po hodině, než se na schodech ozvaly další kroky. Po uplynutí této doby se objevily dvě dámy, které společně sestupovaly do snídaňové místnosti – paní Vanstonová a její nejstarší dcera.

Pokud osobní přitažlivost paní Vanstonové v dřívějším období života závisela pouze na jejím rodném anglickém půvabu pleti a svěžesti, musela už dávno ztratit poslední zbytky své krásné tváře. Ačkoli jí bylo čtyřiačtyřicet let a v minulých dobách prošla zkouškou v podobě předčasné ztráty nejednoho ze svých dětí a dlouhých záchvatů nemoci, které následovaly po těchto ztrátách v minulých letech – stále si zachovávala krásné proporce a jemné rysy.

Její nejstarší dítě, které nyní sestupovalo po schodech po jejím boku, bylo zrcadlem, v němž mohla znovu spatřit odraz svého vlastního mládí.

Tam, hustě složené na dceřině hlavě, ležely mohutné tmavé vlasy. Tam, v dceřině tváři, zářila krásná červeň, která z matčiny tváře vybledla. Slečna Vanstonová již dosáhla první zralosti ženství; dovršila dvacátý šestý rok života. Zdědila temný majestátní charakter matčiny krásy, ale sotva zdědila všechny její půvaby. Ačkoli tvar jejího obličeje byl stejný, rysy byly sotva tak jemné a jejich proporce sotva tak věrné. Nebyla tak vysoká. Měla tmavě hnědé oči po matce se stálým leskem – a přesto bylo v jejím výrazu méně zájmu, méně rafinovanosti a hloubky citu. Odvážíme-li se podívat dostatečně zblízka, nemůžeme si všimnout, že morální síla charakteru a vyšší intelektuální schopnosti rodičů se při přenosu na děti často záhadně ztrácejí.

Když přešly přes halu a vstoupily do snídaňové místnosti, slečna Vanstonová měla plnou hlavu všeříkajícího tématu včerejšího koncertu.

„Je mi moc líto, maminko, že jsi nebyla s námi. Od loňského léta jsi byla tak silná a v dobré kondici – cítila ses o tolik let mladší, jak jsi sama říkala, že by pro tebe ta námaha určitě nebyla příliš velká.“

„Možná ne, má drahá, ale je dobré mít se na pozoru.“

„Rozhodně souhlasím,“ poznamenala slečna Garthová, když se objevila ve dveřích snídaňové místnosti. „Podívejte se na Norah. Dokonalá troska; živý důkaz vaší i mé moudrosti, že jsme zůstaly doma. Hnusný vzduch, pozdní hodiny – co můžete čekat? Není ze železa, a proto trpí. Ne, má drahá, to nemusíte popírat. Vidím, že vás bolí hlava.“

Pohledná tvář mladé ženy se rozjasnila do úsměvu – a pak se opět lehce zachmuřila obvyklou tichou rezervovaností.

„Velmi malá bolest hlavy; ani z poloviny ne taková, abych litovala koncertu," řekla a sama odešla k oknu.

Na vzdálené straně zahrady byl výhled na potok, několik hospodářských budov, které se nacházely za ním, a na zalesněný, skalnatý průsmyk (v Somersetshiru se mu říká Combe) uzavíraly vyhlídku.

Uprostřed zvlněného terénu byl v nevelké vzdálenosti vidět klikatý pruh silnice, podél něhož bylo možné snadno rozeznat statnou postavu pana Vanstona, který se vracel do domu z ranní procházky. Když zpozoroval svou nejstarší dceru u okna, vesele mával holí. Ta mu na oplátku kývla a mávla rukou, velmi půvabně a hezky, ale s jakousi staromódní formálností v chování, která u tak mladé ženy působila podivně.

Hodiny na chodbě odbíjely odročenou hodinu snídaně. Když minutová ručička ukazovala dalších pět minut, v ložnici se ozvalo bouchnutí dveří – bylo slyšet jasný mladý hlas, který si bezstarostně zpíval – po horních schodech se rozléhaly lehké rychlé kroky, které se skokem snesly na podestu a po dolním schodišti se opět rozléhaly rychleji než kdy jindy. V dalším okamžiku se po starých dubových schodech s náhlým zábleskem světla řítila nejmladší ze dvou dcer pana Vanstona (a jediných dvou žijících dětí), skokem překonala poslední tři schody do haly a udýchaně se objevila v jídelně a tím se rodinný kruh uzavřel.

Díky jednomu z podivných rozmarů přírody, který věda dosud nevysvětlila, se nejmladší z dětí pana Vanstona nepodobala ani jednomu ze svých rodičů. Jak přišla ke svým vlasům? Jak přišla ke svým očím? I její otec a matka si kladli tyto otázky, když dospěla do dívčího věku.

Její vlasy měly čistě světle hnědý odstín. Obočí a řasy měla jen o odstín tmavší než vlasy a zdálo se, že jsou přímo stvořené pro ty fialovomodré oči, které ve spojení se světlou pletí mají svůj neodolatelný půvab.

Její rty měly pravou ženskou jemnost tvaru, tváře půvabnou kulatost a hladkost mládí. Její pleť měla čistý monotónní odstín, který charakterizoval její vlasy. Dívčina bujará vitalita se prosazovala všude, od hlavy až k patě. Její postava – vyšší než sestra, vyšší než průměrná ženská výška; její pohyby připomínaly, pohyby mladé kočky – její postava byla už tak dokonale vyvinutá, že nikdo, kdo ji viděl, nemohl předpokládat, že jí je teprve osmnáct.

Když vešla do jídelny, přivítala ji obvyklá výtka. Oblíbenou frází slečny Garthové bylo: „Magdaléna se narodila se všemi smysly – kromě smyslu pro pořádek."

Magdaléna! Bylo to zvláštní jméno. Vskutku podivné, a přesto zvolené pro mimořádnou okolnost. To jméno nosila jedna ze sester pana Vanstona, která zemřela v útlém mládí, a on jím z láskyplné vzpomínky na ni pojmenoval svou druhou dceru – stejně jako kvůli své ženě pojmenoval svou nejstarší dceru Norah. Magdaléna! Staré biblické jméno – naznačující smutnou a ponurou důstojnost, bylo zde, jak se ukázalo, uděleno nevhodně. Tato rozporuplná dívka se vyvinula v osobnost, která se vymykala veškerému souladu s jejím vlastním křesťanským jménem!

„Zase pozdě!" řekla paní Vanstonová, když ji Magdaléna bez dechu políbila.

„Zase pozdě!" přidala se slečna Garthová. „Tak co?" pokračovala a důvěrně vzala dívčinu bradu do dlaně s napůl satirickou, napůl laskavou pozorností, která prozrazovala, že

nejmladší dcera je i se všemi svými chybami guvernantčinou oblíbenkyní… „A co vám ten koncert udělal? Jaké utrpení způsobil vašemu organismu?“

„Utrpení!“ zopakovala Magdaléna, když se jí vrátil dech a s ním i jazyk. „Nevím, co to slovo znamená: jestli mi něco je, tak jsem na tom příliš dobře. Utrpení! Dnes večer mě čeká další koncert, zítra ples a pozítří divadelní hra. Ach,“ zvolala Magdaléna, klesla na židli a nadšeně zkřížila ruce na stole, „jak já mám ráda takovéto potěšení!“

„No tak, to je v každém případě jasné,“ řekla slečna Garthová. „Myslím, že Pope musel mít na mysli vás, když psal své slavné verše:

Někteří muži se věnují práci, jiní rozkoši,
ale každá žena je v srdci prostopášnice.“

„K čertu s těmi řečmi!“ vykřikl pan Vanstone a vstoupil do pokoje, zatímco slečna Garthová citovala, se psy v patách. „No, žij a uč se! – Pojďme se nasnídat.“

„Jak se daří, tatínku?“ zeptala se Magdaléna a chytla pana Vanstona kolem krku tak divoce, jako by patřil k nějakému většímu řádu novofundlandských psů a byl stvořen k tomu, aby s ním dcera cloumala, jak se jí zlíbí.

„Jestli mi bude příště dovoleno vybrat si zábavu,“ řekl ctihodný pán, „myslím, že divadelní hra mi bude vyhovovat víc než koncert. Děvčata se úžasně bavila, má drahá,“ pokračoval na adresu své ženy. „Musím říct, že víc než já. Bylo to zcela nad mé síly. Hrály jednu skladbu, která trvala čtyřicet minut. Mimochodem, třikrát se zastavila a my jsme si pokaždé mysleli, že už je konec, a tleskali jsme

a radovali se, že se jí zbavíme. Ale k našemu velkému překvapení a smutku to pokračovalo znovu, a jak se tomu říká?“

„Symfonie, tati,“ odpověděla se smíchem Norah. „Symfonie od velkého Beethovena!“ dodala Magdaléna. „Jak můžeš říct, že tě to nepobavilo? Copak jsi zapomněl na tu žlutě vypadající cizinku s nevyslovitelným jménem? Copak si nepamatuješ, jak se tvářila, když zpívala, a jak ty hloupé lidi přiměla k přídavku? Podívejte se, maminko, podívejte se, slečno Garthová!“

Vzala ze stolu prázdný talíř, který představoval notový zápis, podržela ho před sebou v obvyklé koncertní poloze a napodobila grimasy a zdvořilostní pohyby nešťastného zpěváka tak přesně a věrně, že její otec řval smíchy, a dokonce i lokaj (který v tu chvíli přišel s poštovní taškou) se znovu vyřítil z místnosti a dopustil se té neslušnosti, že na druhé straně dveří slyšitelně opakoval svého pána.

„Dopisy, tati. Chci klíč,“ řekla Magdaléna a přešla od imitace u snídaně k poštovní tašce na příborníku s lehkou prudkostí, která charakterizovala všechny její činnosti.

Pan Vanstone prohledal kapsy a zavrtěl hlavou. I když se mu jeho nejmladší dcera v ničem jiném nepodobala, bylo snadné pochopit, odkud se vzaly Magdaleniny nemetodické zvyky.

„Troufám si říct, že jsem ho nechal v knihovně spolu s ostatními klíči,“ řekl pan Vanstone. „Běž se po nich podívat, má drahá.“

„Opravdu bys měl Magdalénu více kontrolovat,“ prosila paní Vanstonová svého manžela, když její dcera opustila pokoj. „Tyhle její mimické návyky jí přerůstají přes hlavu a mluví s tebou s takovou lehkomyslností, že je přímo šokující to slyšet.“

„Přesně to jsem říkala i já, a nebaví mě to opakovat,“ poznamenala slečna Garthová. „Chová se k panu Vanstonovi, jako

by to byl její mladší bratr.“

„Ve všem ostatním jsi k nám laskavý, tatínku, a Magdaleninu povznesenou náladu laskavě toleruješ – nebo ne?“ řekla klidná Norah.

„Děkuji ti, má drahá,“ řekl dobromyslný pan Vanstone. „Děkuji vám za velmi pěknou řeč. Co se týče Magdaleny,“ pokračoval a oslovil svou ženu a slečnu Garthovou, „je to nezlomná klisna. Ať si klidně dovádí a kope ve výběhu, jak se jí zlíbí. Až trochu povyroste, bude dost času na to, abychom ji přivedli k postroji.“

Dveře se otevřely a Magdaléna se vrátila s klíčem. Odemkla poštovní pytel u kredence a vysypala dopisy na hromádku. Během necelé minuty je vesele roztřídila, s oběma rukama plnýma se přiblížila ke stolu se snídaní a roznesla dopisy na všechny strany s věcnou rychlostí londýnského pošťáka.

„Dva pro Norah,“ oznámila a začala u své sestry. „Tři pro slečnu Garthovou. Pro maminku žádný. Jeden pro mě. A zbylých šest pro tatínka. Bristolské divadlo je otevřené, tati,“ zašeptala otci do ucha šibalsky a náhle, „viděla jsem to v novinách, když jsem šla do knihovny pro klíč. Půjdeme tam zítra večer!“

Zatímco dcera štěbetala, pan Vanstone mechanicky třídil dopisy. Otočil první čtyři po sobě a nedbale se podíval na adresy. Když došel k pátému, jeho pozornost, která dosud bloudila směrem k Magdaléně, se náhle upnula na poštovní značku dopisu.

Magdaléna, která se nad ním skláněla a měla hlavu položenou na jeho rameni, viděla poštovní značku stejně zřetelně jako její otec –

NEW ORLEANS

„Americký dopis, tati! Koho znáš v New Orleans?“

Paní Vanstonová se zarazila a v okamžiku, kdy Magdaléna ta slova vyslovila, se na manžela vyděšeně podívala.

Pan Vanstone neřekl nic. Tiše si sundal dceřinu ruku z krku, jako by se chtěl zbavit veškerého vyrušování. Vrátila se tedy na své místo u snídaně. Její otec s dopisem v ruce chvíli počkal, než ho otevřel; matka se na něj mezitím dívala s dychtivou, očekávanou pozorností, která přitahovala pozornost slečny Garthové, Norah i Magdalény.

Po minutě či více váhání pan Vanstone dopis otevřel.

Jeho tvář změnila barvu v okamžiku, kdy si přečetl první řádky; tváře mu vybledly do matného, žlutohnědého odstínu a jeho výraz se v okamžiku stal smutným. Norah a Magdaléna s úzkostí pozorovaly změnu, která se s jejich otcem odehrávala.

Paní Vanstonová vypadala spíše vzrušeně než znepokojeně. Na tvářích se jí objevil slabý ruměnec, oči se jí rozzářily, míchala čaj v šálku dokola neklidným, netrpělivým způsobem, který pro ni nebyl přirozený.

Magdaléna jako rozmazlené dítě byla jako obvykle první, kdo přerušil ticho.

„Co se děje, tati?“ zeptala se.

„Nic,“ řekl pan Vanstone ostře, aniž by se na ni podíval.

„Jsem si jistá, že něco musí být,“ trvala na svém Magdaléna. „Jsem si jistá, že v tom americkém dopise jsou špatné zprávy, tati.“

„V tom dopise není nic, co by se vás týkalo,“ řekl pan Vanstone.

Bylo to první přímé odmítnutí, kterého se Magdalen od otce dočkala. Podívala se na něj s nedůvěřivým překvapením.

Nic dalšího už neřekla. Snad poprvé v životě seděla rodina u snídaně v bolestném tichu. Pana Vanstona přešla ranní chuť k jídlu a

dobrá nálada. Nepřítomně si uloupl několik kousků suchého toastu, nepřítomně dopil první šálek čaje a pak požádal o druhý, který nechal před sebou nedotčený.

„Norah," řekl po přestávce, „nemusíš na mě čekat. Magdaleno, má drahá, můžeš jít, až budeš chtít."

Jeho dcery okamžitě vstaly a slečna Garthová ohleduplně následovala jejich příkladu. Když se v rodině prosadí muž, tak vůle tohoto muže je Zákon.

„Co se mohlo stát?" zašeptala Norah, když se zavřely dveře snídaňové místnosti a přešly přes halu.

„Co tím tatínek myslí, že se na mě zlobí?" vykřikla Magdaléna.

„Smím se zeptat – jakým právem jste se vměšovala do otcových soukromých záležitostí?" opáčila slečna Garthová.

„Právem?" zopakovala Magdaléna. „Nemám před tatínkem žádná tajemství. Proč má přede mnou tajemství on?"

„Ach! Jste jako všechny ostatní dívky v dnešní době. Ani jedna z vás neví, kde je její místo."

Tři dámy vstoupily do ranního pokoje a Magdaléna reagovala na výtku slečny Garthové bouchnutím dveří.

Uplynulo půl hodiny a pan Vanstone ani jeho žena neopustili snídaňovou místnost. Služka, která nevěděla, co se stalo, vešla dovnitř, aby uklidila ze stolu – našla svého pána a paní, jak sedí těsně vedle sebe a převelice se radí. Uplynula další čtvrthodina, než se otevřely dveře snídaňové místnosti a soukromá porada manželů skončila.

„Slyším maminku na chodbě," řekla Norah. „Možná nám jde něco říct."

Paní Vanstonová vstoupila do ranního pokoje, když její dcera promluvila. Na tvářích měla sytější barvu a v očích se jí leskly napůl zaschlé slzy; její krok byl spěšnější, všechny pohyby rychlejší než obvykle.

„Přináším novinky, které vás překvapí," oslovila své dcery. „Zítra odjíždíme s vaším otcem do Londýna."

Magdaléna v němém úžasu chytila matku za paži. Slečna Garthová upustila práci na klín, dokonce i usedlá Norah se postavila na nohy a ohromeně zopakovala: „Jedete do Londýna?"

„Bez nás?" podivila se Magdaléna.

„Tvůj otec a já jedeme sami," řekla paní Vanstonová. „Možná až na tři týdny, ale ne déle. Jedeme," – zaváhala – „jedeme kvůli důležitým rodinným záležitostem. Nezdržuj mě, Magdaléno. Je to náhlá nutnost – mám dnes hodně práce, spoustu věcí, které musím do zítřka dát do pořádku. Tak, tak, lásko, nech mě jít."

Odtáhla ruku, spěšně políbila svou nejmladší dceru na čelo a hned zase vyšla z pokoje.

* * *

Ráno se protáhlo a po panu Vanstonovi nebylo ani vidu, ani slechu. S bezohlednou zvědavostí, která odpovídala jejímu věku a povaze, se Magdaléna navzdory zákazu slečny Garthové a sestřiným domluvám rozhodla jít do pracovny a vyhledat tam otce. Když zkusila otevřít dveře, byly zamčené zevnitř. Řekla: „To jsem jen já, tati," a čekala na odpověď. „Mám teď práci, drahoušku," zněla odpověď. „Neruš mě."

Paní Vanstonová byla stejně nepřístupná. Zůstávala ve svém pokoji a služebné kolem ní byly ponořeny do nekonečných příprav na blížící se odjezd. Služebnictvo, v této rodině málo zvyklé na náhlé nečekané rozkazy, bylo při plnění pokynů rozpačité a zmatené.

Zbytečně pobíhaly z místnosti do místnosti a ztrácely čas a trpělivost tím, že se navzájem přetlačovaly na schodech. Magdaléna, která byla zvyklá trávit dopoledne u klavíru, se neklidně potulovala po schodištích a chodbách.

Norah, jejíž záliba ve čtení byla věhlasná, brala ze stolu a z poličky jednu knihu za druhou a zase je odkládala, nedokázala se na čtení soustředit. Dokonce i slečna Garthová pocítila všudypřítomný vliv neuspořádanosti domácnosti a seděla sama u krbu v ranním pokoji, zlověstně vrtěla hlavou a práci odkládala stranou.

„Rodinné záležitosti?“ přemýšlela slečna Garthová nad nejasnými vysvětlujícími slovy paní Vanstonové. „Žiji v Combe-Raven už dvanáct let a tohle jsou první rodinné záležitosti, které se za celou dobu mých zkušeností dostaly mezi rodiče a děti. Co to znamená? Změnu? Asi stárnu. Nemám rád změny.“

KAPITOLA II.

Druhý den v deset hodin ráno stály Norah a Magdaléna samy v hale v Combe-Raven a sledovaly odjezd kočáru, který vezl jejich otce a matku na vlak do Londýna.

Do poslední chvíle obě sestry doufaly, že se dočkají nějakého vysvětlení oné záhadné "rodinné záležitosti", o níž se paní Vanstonová předchozího dne tak stručně zmínila. Žádného takového vysvětlení se však nedočkaly. Rodiče odjeli – s nejvřelejšími projevy náklonnosti, s vroucími objetími na rozloučenou, která znovu a znovu opakovali – ale o podstatě své cesty se nezmínili.

Téměř ve stejnou chvíli vstoupila do haly z ranního pokoje slečna Garthová a řekla: „Podívejte se prosím, a poslouchejte mě. Máme-li být všichni tři spolu spokojení a šťastní, musíme se teď, když jsme sami, držet svých obvyklých zvyků a pokračovat v obvyklém způsobu života. Právě jsem si objednala výbornou večeři v obvyklou hodinu. Pak se chystám do lékárny, abych ošetřila kuchařku – nevrlou dívku, kterou bolí žaludek. Mezitím, Noro, má drahá, najdete svou práci a knihy jako obvykle v knihovně. Magdaléno, co kdybyste přestala vázat kapesník do uzlíků a místo toho se věnovala klavíru? V jednu poobědváme a pak půjdeme se psy ven."

Těmito slovy uzavřela slečna Garthová svůj projev, odvedla Noru ke dveřím knihovny, postrčila Magdalénu do ranní místnosti a sama se důležitě vydala pro lékárničku.

Tímto napůl žertovným, napůl vážným způsobem si udržovala jakousi přátelskou autoritu s dcerami pana Vanstona i poté, co její funkce vychovatelky víceméně skončila. Není třeba dodávat, že Norah už dávno nebyla její žačkou, a Magdaléna už v té době dokončila své vzdělání. Ale slečna Garthová žila pod střechou pana Vanstona příliš dlouho, než aby se s ní rozloučila z čistě formálních důvodů, a první narážku na odchod, kterou považovala za svou povinnost vyslovit, odmítla rodina s tak láskyplným protestem, že už ji nikdy neopakovala, leda v žertu. Od té chvíle bylo veškeré vedení domácnosti svěřeno do jejích rukou.

Odpoledne se počasí zlepšilo. V půl druhé už jasně svítilo slunce a dámy v doprovodu psů vyšly z domu na procházku.

Překročily potok a malým skalnatým průsmykem vystoupaly na kopce za ním; pak se daly doleva a vrátily se křížovou cestou, která vedla přes vesnici Combe-Raven.

Když se přiblížily k prvním chalupám, minuly muže, který se potloukal kolem cesty a pozorně se díval nejprve na Magdalénu a pak na Noru. Pouze si všimly, že je malého vzrůstu, že je oblečen v černém a že je pro ně naprosto cizí – a pokračovaly v cestě domů, aniž by více přemýšlely o poflakujícím chlapíkovi, kterého potkaly na zpáteční cestě.

Když vyšly z vesnice a vstoupily na cestu, která vedla přímo k domu, Magdaléna překvapila slečnu Garthovou oznámením, že cizinec v černém se otočil, když ho minuly, a nyní je sleduje. „Drží se

na sestřině straně silnice," řekla zlomyslně. „Já nejsem asi pro něho tak atraktivní."

Na tom, jestli je ten muž skutečně pronásledoval, nebo ne, příliš nezáleželo, protože teď už byly blízko domu. Když prošly brankou domku, slečna Garthová se rozhlédla a viděla, že cizinec zrychlil krok, zřejmě s úmyslem navázat rozhovor. Když to viděla, ihned mladým dámám nařídila, aby se psy pokračovaly do domu, zatímco ona sama bude čekat na neznámého u brány.

Cizinec dorazil k její blízkosti, a když se slečna Garthová otočila, zdvořile smekl klobouk.

Vypadal jako duchovní v nesnázích.

Když si ho prohlédla odshora až k patě, zjistila, že se pod kloboukem rýsuje hubený, dlouhý, snědý obličej, hluboce prolezlý jizvami od neštovic. Oči měly dvě barvy – jedno bylo žlučovitě zelené, druhé žlučovitě hnědé, pohled inteligentní. Vlasy měl šedé, pečlivě sčesané na spáncích. Hladce oholený, rty tenké, v koutcích zvlněné mírně humorným úsměvem.

Kabát měl zapnutý těsně kolem pasu a na hrudi se mu majestátně vypínal. Na rukou měl černé bavlněné rukavice. Promluvil sytým basovým hlasem.

„Tohle je sídlo pana Vanstona, jestli se nemýlím?" ukázal rukou směrem k domu. „Mám tu čest oslovit člena rodiny pana Vanstona?"

„Ano," řekla prostořeká slečna Garthová. „Oslovujete guvernantku pana Vanstona."

Obdivně koukl na guvernantku, o krok postoupil a pokračoval v rozhovoru.

„A ty dvě mladé dámy, které šly s vámi, jsou nepochybně dcery pana Vanstona? Tu tmavší z nich jsem poznal, a ta starší je velice

podobná své pohledné matce a …“

„Předpokládám, že se znáte s paní Vanstonovou?“ přerušila slečna Garthová cizincův proud řeči. Cizinec vzal přerušení na vědomí jednou ze svých zdvořilostních úklon a pokračoval, jako by se nic nestalo.

„Ta mladší dáma je celá po otci, že? Ujišťuji vás, že mě její tvář zarazila. Když jsem se na ni zadíval, připadala mi velmi pozoruhodná. Řekl jsem si – okouzlující, nezapomenutelná. Ne jako její sestra, ne jako její matka. Bezpochyby obraz jejího otce?“

Slečna Garthová se znovu pokusila zastavit mužův proud slov. Bylo zřejmé, že pana Vanstona nezná ani od vidění – jinak by se nikdy nedopustil omylu, když se domníval, že Magdaléna je po otci. Znal paní Vanstonovou lépe? Kdo to je? Jaká to drzost! Co chce?

„Možná jste rodinný přítel, i když si nepamatuji vaši tvář,“ řekla slečna Garthová. „Co si přejete? Přišel jste sem navštívit paní Vanstonovou?“

„Očekával jsem, že budu mít to potěšení s paní Vanstonovou si promluvit,“ odpověděl tento podivný muž. „Jak se jí daří?“

„Jako obvykle,“ řekla slečna Garthová a cítila, že ji opouští zdvořilost.

„Je doma?“

„Ne.“

„Je dlouho pryč?“

„Odjela do Londýna s panem Vanstonem.“

Mužova dlouhá tvář se náhle protáhla. Jeho žlučovitě hnědé oko vypadalo rozpačitě a žlučovitě zelené oko následovalo jeho příkladu. Jeho chování prozrazovalo znepokojení a slova volil pečlivěji než kdy jindy.

„Je pravděpodobné, že se nepřítomnost paní Vanstonové protáhne na delší dobu?“ zeptal se.

„Bude pryč asi tři týdny,“ odpověděla slečna Garthová. „Myslím, že už jste mi položil dost otázek. Buďte tak laskav a řekněte mi, jak se jmenujete a co děláte. Jestli chcete paní Vanstonové něco vzkázat, budu jí posílat dopis dnešní poštou a mohu to vyřídit.“

„Tisíceré díky! Skvělý návrh. Dovolte mi, abych ho okamžitě využil.“

Přísnost pohledu a jazyka slečny Garthové se ho ani v nejmenším nedotkla.

Jeho zkřivené rty se zkroutily vzhůru, deštník si rázně zastrčil pod paži a z náprsní kapsy kabátu vytáhl velkou staromódní černou knížku. Z ní vytáhl tužku a kartičku – na okamžik se zamyslel a zvážněl, rychle na ni něco napsal a s největší zdvořilostí ji vložil slečně Garthové do ruky.

„Budu vám osobně zavázán, pokud mě poctíte přiložením této kartičky k vašemu dopisu. Není nutné, abych vás dodatečně obtěžoval nějakým vzkazem. Mé jméno bude zcela dostačující k tomu, abyste paní Vanstonové připomněl drobnou rodinnou záležitost, která jí nepochybně unikla z paměti. Přijměte mé srdečné poděkování. Dnešní den mě příjemně překvapil. Zjistil jsem, že zdejší krajina je pozoruhodně pěkná; viděl jsem dvě půvabné dcery paní Vanstonové; seznámil jsem se se ctihodnou preceptorkou z rodiny pana Vanstona. Omlouvám se, že jsem vás připravil o váš drahocenný čas – přijměte mé opětovné poděkování – sbohem.“

Zvedl svůj vysoký klobouk. Jeho hnědé oko se třpytilo, zelené oko mrkalo, rty se sladce usmívaly. Za okamžik se otočil na

podpatku. Jeho čilé malé nožky ho klopýtavě odvedly směrem k vesnici. Raz, dva, tři – a došel k odbočce na silnici. Čtyři, pět, šest – a byl pryč.

Slečna Garthová se podívala na kartu ve své ruce a znovu zvedla oči v nepřítomném úžasu. Jméno a adresa úřednicky vyhlížejícího cizince (obojí psáno tužkou) zněly takto:

Kapitán Wragge. Pošta, Bristol

KAPITOLA III.

Když se slečna Garthová vrátila do domu, nesnažila se skrýt svůj nepříznivý názor na cizince v černém. Jeho cílem bylo nepochybně získat od paní Vanstonové finanční pomoc. Jaká by mohla být jiná povaha jeho nároku vůči ní, než že jde o nárok chudého příbuzného. Zmínila snad někdy paní Vanstonová v přítomnosti svých dcer jméno kapitán Wragge? Ani jedna z nich si nevzpomněla, že by ho někdy slyšela. A přesto kapitán Wragge jasně prohlásil, že jméno na jeho vizitce paní Vanstonové připomene "rodinnou záležitost".

Co to znamenalo?

Lživé prohlášení ze strany cizince, aniž by k tomu měl nějaký srozumitelný důvod? Nebo má něco společného s tajemnou cestou do Londýna?

Zdálo se, že vše ukazuje na "rodinnou záležitost", které manžele Vanstonovy tak náhle odvedly z domova. Pochybnosti slečny Garthové se jí vracely na mysl, i když pečetila svůj dopis paní Vanstonové, k němuž jako přílohu připojila kapitánovu vizitku.

Odpověď přišla poštou zpět.

Slečna Garthová, která z dam v domě vždy vstávala nejdříve, byla sama v jídelně, když dopis přinesli. První pohled na jeho obsah

ji přesvědčil o tom, že je nutné si ho v ústraní pečlivě přečíst, než jí budou položeny nějaké nepříjemné otázky. Zanechala služce vzkaz, v němž ji požádala, aby ráno uvařila čaj, a ihned odešla nahoru do samoty a bezpečí svého pokoje.

Dopis paní Vanstonové byl docela dlouhý. Jeho první část se týkala kapitána Wraggea a bezvýhradně se věnovala všem nezbytným vysvětlením týkajícím se samotného muže a motivů, které ho přivedly do Combe-Ravenu.

Z dopisu paní Vanstonové vyplynulo, že její matka byla dvakrát vdaná. Jejím prvním manželem byl jistý doktor Wragge – vdovec s malými dětmi; a jedním z těchto dětí byl nyní onen nevojensky vyhlížející kapitán, jehož adresa zněla "Post-office, Bristol". Paní Wraggeová po svém prvním manželovi nezanechala žádnou rodinu a později se provdala za otce paní Vanstonové. Z tohoto druhého manželství vzešla pouze paní Vanstonová. O oba rodiče přišla ještě jako mladá žena a v průběhu let se rodinné vazby její matky (která byla tehdy jejími nejbližšími žijícími příbuznými) jedna po druhé rozpadaly v důsledku úmrtí. V oné době zůstala na světě bez příbuzných – snad s výjimkou jistých bratranců a sestřenic, které nikdy neviděla a o jejichž existenci neměla ani v tuto chvíli žádné přesné informace.

Jaký rodinný nárok měl za těchto okolností kapitán Wragge na paní Vanstonovou?

Žádný.

Jako syn prvního manžela její matky, by ani při nejmenším nemohl být nikdy zařazen do seznamu nejvzdálenějších příbuzných paní Vanstonové. Přestože to dobře věděl (psalo se dále v dopise), vytrvale se jí vnucoval jako blízký rodinný příbuzný: a ona mu to

přiznala jen ze strachu, že by se jinak mohl představit panu Vanstonovi a bez uzardění využít jeho velkorysosti. Přirozeně se zdráhala dopustit, aby jejího manžela obtěžoval a pravděpodobně i podváděl někdo, kdo si dělá nárok na její příbuzenské vztahy, ačkoli je to absurdní, a proto už mnoho let pomáhala kapitánovi z vlastní peněženky pod podmínkou, že se nikdy nepřiblíží k jejich domu a že se neodváží podat panu Vanstonovi jakoukoli žádost.

Paní Vanstonová ochotně připustila nerozvážnost tohoto postupu a dále vysvětlila, že jednou žil tam podruhé jinde, takže nebyl stále na dohled.

Měl schopnosti, které ho mohly vyzdvihnout téměř v jakémkoli povolání, které si mohl zvolit, přesto byl od mládí ostudou všech svých příbuzných. Byl vyloučen z domobrany, v níž kdysi sloužil. Zkoušel jedno zaměstnání za druhým a ve všech diskreditujícím způsobem selhal. Žil jen díky svému rozumu, v tom nejnižším smyslu slova.

Oženil se s chudou nevzdělanou ženou, která sloužila jako servírka v nějakém zaplivaném hostinci, která nečekaně přišla k troše peněz a jejíž malé dědictví nemilosrdně promrhal do posledního haléře. Zkrátka a dobře, byl to nenapravitelný darebák, a teď si na seznam svých četných prohřešků přidal další, když drze porušil podmínky, za nichž mu paní Vanstonová dosud pomáhala.

Okamžitě mu napsala na adresu uvedenou na jeho vizitce, aby se už neodvážil přiblížit k jejich domu. Takovými slovy uzavřela paní Vanstonová první část svého dopisu, která se týkala výhradně kapitána Wraggea.

Ačkoli takto podané prohlášení naznačovalo slabost v povaze paní Vanstonové, kterou slečna Garthová po mnoha letech

důvěrných zkušeností nikdy nezaznamenala, přijala toto vysvětlení jako samozřejmost; přijala je tím ochotněji, že mohlo být bez neslušnosti sděleno v podstatě k ukojení podrážděné zvědavosti obou mladých dam. Zejména proto si s příjemným pocitem úlevy přečetla první polovinu dopisu. Daleko jiný dojem na ni udělala druhá polovina dopisu, kterou si přečetla až do konce.

Druhá část dopisu byla věnována tématu cesty do Londýna.

Paní Vanstonová začala zmínkou o dlouhém a důvěrném přátelství, které mezi ní a slečnou Garthovou existovalo. Považovala nyní za nutné, aby své přítelkyni vysvětlila motiv, který ji přiměl opustit s manželem domov. Slečna Garthová se jemně zdržela toho, aby to dala najevo, ale přirozeně musela pociťovat a stále ještě pociťuje velké překvapení nad záhadou, do níž byl jejich odjezd zapleten.

Aniž by se paní Vanstonová dotkla těchto záležitostí, což nebylo žádoucí ani nutné, řekla, že by ráda okamžitě odstranila všechny pochybnosti slečny Garthové, jedním jasným přiznáním. Jejím cílem, proč doprovázela svého manžela do Londýna, bylo navštívit jistého věhlasného lékaře a soukromě s ním konzultovat velmi choulostivou a znepokojivou záležitost související s jejím zdravotním stavem. Ještě jednodušeji řečeno, tato úzkostná záležitost neznamenala nic menšího než možnost, že se znovu stane matkou.

Když se tato pochybnost objevila poprvé, považovala ji za pouhý přelud. Dlouhá doba, která uplynula od narození jejího posledního dítěte, vážná nemoc, která ji postihla po smrti tohoto dítěte v kojeneckém věku, doba života, do které nyní dospěla, to vše ji přimělo k tomu, aby tuto myšlenku zavrhla, jakmile se jí objevila v mysli.

Navzdory tomu se k ní stále vracela. Cítila nutnost poradit se s nejvyšší lékařskou autoritou a zároveň se zdráhala znepokojit své dcery tím, že by do domu povolala londýnského lékaře. Lékařský posudek, který si vyžádala, se dal očekávat. V jejím věku a dřívější nemoci tu byl důvod k vážným obavám. Lékař se ji snažil ze všech sil povzbudit, ale ona pochopila smysl jeho otázek jasněji, než předpokládal, a věděla, že se na budoucnost dívá s většími než běžnými pochybnostmi.

Poté, co jí paní Vanstonová tyto podrobnosti sdělila, požádala, aby zatím o tom nikomu neříkala. Prozatím by bylo nejlepší toto téma odložit a s nadějí počkat, až přijde léto. Věřila, že do té doby se všichni šťastně shledají třiadvacátého dne v měsíci, který pan Vanstone stanovil jako den jejich návratu. Tímto sdělením a obvyklými vzkazy dopis náhle a zmateně skončil.

Prvních několik minut byl přirozený soucit s paní Vanstonovou jediným pocitem, který si slečna Garthová po odložení dopisu uvědomovala. Zanedlouho však v její mysli nejasně vyvstala pochybnost, která ji mátla a trápila. Bylo vysvětlení, které právě četla, skutečně tak uspokojivé a úplné, jak se tvářilo? Když ho jasně ověřila fakty, jistě ne.

Ráno, kdy odjížděla, opouštěla paní Vanstonová dům nepochybně v dobré náladě. Byla dobrá nálada v jejím věku a zdravotním stavu slučitelná s takovou pochůzkou k lékaři, jako byla ta, na kterou se chystala? Neměl snad onen dopis z New Orleansu, kvůli němuž musel pan Vanstone odjet, také nějaký podíl na odjezdu jeho ženy? Proč jinak tak dychtivě vzhlédla, když se její dcera zmínila o poštovním razítku.

Zavřela dopis do svého psacího stolu, odhodlaně povstala, aby se věnovala běžným záležitostem dne, a sešla dolů do snídaňové místnosti. Mezi mnoha nejistotami bylo jasné alespoň toto: manželé Vanstonovi se vrátí dvacátého třetího v měsíci.

Jaká asi nová odhalení s nimi přijdou?

KAPITOLA IV.

Žádná nová odhalení se s nimi nevrátila: žádná očekávání spojená s jejich návratem se nenaplnila. Ať už byl jejich cíl jakýkoli, podle všeho ho úspěšně dosáhli – oba se totiž vrátili s dokonale zachovaným každodenním vzhledem a chováním. Nálada paní Vanstonové se zklidnila; pan Vanstone se choval stejně bezstarostně jako obvykle. To byl jediný znatelný výsledek jejich cesty – tento, a nic víc.

Bylo dosud tajemství navždy skryto?

Ať se díváme, kam chceme, nevyhnutelný zákon odhalení je jedním ze zákonů přírody: trvalé uchování tajemství je zázrak, který svět ještě neviděl.

Tak bylo i tajemství, které se nyní skrývalo v domácnosti v Combe-Raven, odsouzeno k odhalení.

* * *

Tři dny po návratu pána a paní z Combe-Ravenu se ženská část rodiny sešla v ranním pokoji. Z oken bylo vidět na květinovou zahradu a keřový porost, který byl na svém vnějším konci chráněn plotem a k němuž vedla branka z uličky za domem. Během

přestávky v rozhovoru náhle upoutal pozornost dam ostrý zvuk železné západky, která zapadla do zásuvky. Někdo vstoupil do křoví z uličky a Magdaléna se ihned postavila k oknu, aby návštěvníka skrze stromy spatřila.

Po několika minutách se v místě, kde se cesta z keřů napojovala na klikatou zahradní pěšinu vedoucí k domu, objevila postava nějakého pána. Magdaléna se na něj pozorně zadívala, aniž by zprvu tušila, o koho jde. Když se však přiblížil, překvapeně se zarazila, rychle se obrátila k matce a sestře a prohlásila, že ten pán v zahradě není nikdo jiný než "pan Francis Clare".

Takto ohlášený návštěvník byl synem nejstaršího spolupracovníka a nejbližšího souseda pana Vanstona.

Pan Clare starší obýval nenápadný domek, který se nacházel hned za plotem z keřů, jenž vymezoval hranice pozemků Combe-Raven. Patřil k mladší větvi starobylého rodu a jediným významným dědictvím po svých předcích bylo vlastnictví nádherné knihovny, která nejenže zaplnila všechny místnosti jeho skromného příbytku, ale lemovala i schodiště a chodby.

Knihy pana Clarea představovaly jediný důležitý zájem jeho života. Již mnoho let byl vdovcem. Jako otec považoval svou rodinu se třemi syny za nutné domácí zlo, které neustále ohrožovalo posvátnost jeho pracovny a bezpečnost jeho knih. Když šli chlapci do školy, pan Clare se s nimi rozloučil – a sám sobě řekl "díky Bohu".

Co se týče jeho malého příjmu a ještě menšího domácího zařízení, na obojí se díval lhostejným zrakem. Sám sebe nazýval chudákem s rodokmenem. Veškeré vedení své domácnosti přenechával bezstarostné stařence, která byla jeho jedinou

služebnou, pod podmínkou, že se od konce roku do konce roku nikdy neodváží přiblížit k jeho knihám s prachovkou v ruce.

Měl křivá záda a prudkou povahu. Dokázal strávit ředkvičky a usnout po zeleném čaji. Jeho názory na lidskou přirozenost byly názory Diogenovy, zmírněné Rochefoucauldovými; jeho osobní zvyky byly v posledním stupni lajdáctví a jeho oblíbenou chloubou bylo, že přežil všechny lidské předsudky.

Takový byl tento zvláštní muž v povrchnějším pohledu. Jaké ušlechtilejší vlastnosti mohl mít pod povrchem, nikdo nikdy nezjistil. Pan Vanstone, pravda, tvrdošíjně tvrdil, že "nejhorší stránkou pana Clarea je jeho zevnějšek" – ale v tomto názoru byl mezi svými sousedy osamocen. Vztah mezi těmito dvěma velmi odlišnými muži trval mnoho let a byl téměř natolik blízký, že se dal nazvat přátelstvím. Měli ve zvyku scházet se v týdnu po večerech v pracovně cynického filozofa a společně kouřit a diskutovat o všech možných tématech. Obvykle se hádali v noci a druhý den ráno se sešli na neutrální půdě v křoví, aby se společně usmířili. Takto zajímavě navázané pouto mezi nimi bylo ze strany pana Vanstona posíleno upřímným zájmem o tři syny jeho souseda – zájmem, který těmto synům prospíval o to víc, že jedním z předsudků, které jejich otec přežil, byly předsudky vůči vlastním dětem.

„Dívám se na ty chlapce," měl filozof ve zvyku říkat, „naprosto nestranným okem; nepodstatnou náhodu jejich narození vylučuji ze všech úvah a shledávám je v každém ohledu podprůměrnými. Jediná omluva, kterou má ubohý gentleman, aby si troufl existovat v devatenáctém století, je omluva mimořádných schopností. Moji chlapci jsou od malička závislí na svých vědomostech. Kdybych měl nějaký kapitál, který bych jim mohl dát, udělal bych z Franka

řezníka, z Cecila pekaře a z Arthura prodavače – to jsou jediná lidská povolání, o kterých vím, že o ně bude vždycky zájem. Jak to tak vypadá, nemám peníze, abych jim pomohl, a oni nemají rozum, aby si pomohli sami. Připadají mi jako tři lidské zbytečnosti ve špinavých kabátech, a pokud se neočistí od společnosti tím, že utečou, sám nevím, co se s nimi dá dělat.“

Naštěstí pro chlapce byly názory pana Vanstona stále ještě pevně uvězněny v běžných předsudcích. Na jeho přímluvu a díky jeho vlivu byli Frank, Cecil a Arthur přijati do dobře hodnoceného gymnázia. O prázdninách jim byl milosrdně dopřán pobyt u pana Vanstona a díky tomu, že se stýkali s paní Vanstonovou a jejími dcerami, se zlidštili a zušlechtili.

Při těchto příležitostech se pan Clare někdy díval ze svého domku (v županu a pantoflích) na chlapce pohrdavým pohledem, jako by to byla tři divoká zvířata, která se jeho soused snaží zkrotit.

„Vy a vaše žena jste skvělí lidé,“ říkával panu Vanstonovi. „Z celého srdce si vážím vašich upřímných předsudků ve prospěch těch mých chlapců. Ale vy se v nich tak mýlíte – to tedy ano! Nechci se vás nijak dotknout, mluvím zcela nestranně – ale pamatujte na má slova, Vanstone: všichni tři dopadnou špatně, navzdory všemu, co můžete udělat, abyste tomu zabránil.“

V pozdějších letech, když Frank dosáhl sedmnácti let, se stejné podivné střídání relativních pozic rodičů a přátel mezi oběma sousedy projevilo ještě absurdněji než kdy jindy. Stavební inženýr ze severní Anglie, který měl vůči panu Vanstonovi jisté závazky, projevil ochotu vzít Franka pod svůj dohled za velmi výhodných podmínek. Když pan Clare tento návrh přijal.

„Je to ta nejlepší šance pro Franka, jaká se mohla naskytnout," zvolal pan Vanstone v záři otcovského nadšení, když se to dozvěděl.

„Můj dobrý příteli, on ji nevyužije," opáčil pan Clare s ledovým klidem.

„To si nemyslím," oponoval pan Vanstone.

„Řekněme, že bude mít hlavu na matematiku," opáčil pan Clare, „myslíte, že bude ctižádostivý a cílevědomý. Pche! Pche! Nedíváte se na něj mýma nestrannýma očima. Říkám: Žádná matematika, žádná ctižádost, žádná cílevědomost. Frank není ambiciózní."

„Pověste ten svůj negativismus na hřebík," vykřikl pan Vanstone. „Frank má tuhle skvělou šanci a já se s vámi vsadím, že ji využije, jak nejlépe bude moci."

„Obvykle nejsem tak bohatý, abych mohl uzavírat sázky," odpověděl pan Clare, „ale myslím, že někde v domě mám guineu; a tu guineu vám vsadím, že se nám Frank vrátí bez haléře."

„Povídám," řekl pan Vanstone, „vsadím pět ku jedné, že se Frank v tomhle byznysu ukáže jako vítěz! Měl byste se stydět, že o něm mluvíte tak, jak mluvíte – já napíšu svému příteli a řeknu ano, ve Frankově zájmu, dnešní poštou."

Za takových okolností odjel pan Francis Clare ve svých sedmnácti letech do severní Anglie, aby tam začal žít jako stavební inženýr.

Přítel pana Vanstona s ním čas od času komunikoval na téma nového žáka. O Frankovi mluvil jako o tichém gentlemanu, zdál se mu být zajímavý chlapec, ale podotkl, že si poněkud pomalu osvojuje základy technických věd.

V dalších dopisech z pozdější doby se o něm psalo, že si stále naříká; a že byl z tohoto důvodu poslán na nějaké nové železniční práce, aby zjistil, zda ho změna prostředí povzbudí; a že mu tento experiment v každém ohledu prospěl – snad kromě jeho odborných studií, která stále postupovala jen pomalu.

Další sdělení oznamovalo jeho odjezd pod dohledem spolehlivého předáka na některé veřejné práce v Belgii; zmiňoval se o všeobecném prospěchu, který mu tato nová změna přinesla; chválil jeho vynikající chování a vystupování, které mu velmi pomohly usnadnit obchodní komunikaci s cizinci.

Všechny tyto zprávy a mnoho dalších, které se jim podobaly, Frankův přítel svědomitě předložil Frankovu otci. Při každé příležitosti pan Clare nad panem Vanstonem jásal a pan Vanstone se s panem Clarem hádal. „Jednou budete litovat, že jste tu sázku neuzavřel," řekl cynický filozof. „Jednou budu mít to požehnané zadostiučinění, že si tu vaši guineu strčím do kapsy," zvolal sangvinik. Od Frankova odjezdu uplynuly dva roky. Za rok se ukázalo jaká je pravda.

* * *

Dva dny po návratu pana Vanstona z Londýna byl odvolán od snídaně dříve, než si stačil prohlédnout dopisy, které mu ráno doručila pošta. Strčil je do jedné z kapes své střelecké bundy a pak je zase vytáhl, aby si je později během dne při vhodné příležitosti přečetl. V jednom dopisu byla závěrečná zpráva od stavebního inženýra, která oznamovala ukončení spojení mezi ním a jeho žákem a okamžitý návrat Franka do otcova domu.

Zatímco toto důležité oznámení leželo netušeně v kapse pana Vanstona, jeho objekt cestoval domů, jak nejrychleji ho železnice dokázala dovézt. V půl jedenácté večer, kdy pan Clare seděl ve studijní samotě nad svými knihami a zeleným čajem a společnost mu dělal jeho oblíbený černý kocour, uslyšel na chodbě kroky – dveře se otevřely – a před ním stál Frank.

Obyčejní lidé by se tomu divili. Ale filozofovým klidem nechtěla otřást žádná taková maličkost, jako byl nečekaný návrat jeho nejstaršího syna. Nemohl by klidněji vzhlédnout od svého učeného svazku, kdyby Frank chyběl tři minuty místo tří let.

„Přesně to jsem předpokládal," řekl pan Clare. „Nepřerušuj mě vysvětlováním a neděs kočku. Jestli je v kuchyni něco k jídlu, vezmi si to a jdi spát. Zítra můžeš zajít do Combe-Ravenu a vyřídit panu Vanstonovi tento můj vzkaz: ´Otcovy pozdravy, pane, došlo na jeho slova.´ To je ta zpráva, kterou mu vyřídíš. Zavři za sebou dveře. Dobrou noc."

Pan Francis Clare následujícího rána se objevil na pozemku v Combe-Raven a s jistými pochybnostmi o tom, jaké přijetí by ho mohlo čekat, se pomalu blížil k domu.

Nebylo divu, že ho Magdaléna hned nepoznala, když se jí poprvé objevil před očima. Odešel jako sedmnáctiletý nevýrazný mladík, vrátil se jako dvacetiletý mladý muž. Jeho štíhlá postava nyní nabyla síly a půvabu a vzrostla do střední výšky. Drobné pravidelné rysy, o nichž se předpokládalo, že je zdědil po matce, se zaoblily a vyplnily, aniž by ztratily pozoruhodnou jemnost tvarů a po tvářích se mu skromně táhly začínající vousy. Jeho jemné, bloudivé hnědé oči by se lépe vyjímaly v ženské tváři. Byl nepopiratelně pohledný, půvabný, dobře vychovaný – ale žádný

pozorný pozorovatel se na něj nemohl dívat, aniž by pojal podezření, že starý rodový kmen se v pozdějších generacích začal opotřebovávat a že pan Francis Clare má v sobě více záporů svých předků než kladů.

Když údiv vyvolaný jeho zjevem částečně opadl, přečetl si pan Vanstone dopis nalezený v nejvzdálenějších zákoutích objemné kapsy.

Skutečnosti, které inženýr uvedl, byly stručně následující: Frank neměl potřebné schopnosti, aby se hodil pro své nové povolání, a bylo zbytečné ztrácet čas tím, že by ho dále drželi v zaměstnání, pro které neměl předpoklady. Osobně ho měli rádi všichni, kdo ho znali, a mnoho přátel, které si na Severu získal, mu srdečně přálo, aby se mu v budoucnu dařilo. Taková byla podstata zprávy.

Byla to Frankova chyba, když v sobě neměl to, co dělá inženýra inženýrem?

Copak žádný jiný mladý muž nezačínal život s chybným startem? Spousta jich tak začínala, překonala to a pak dokázala zázraky. S těmito komentáři k dopisu poplácal dobrosrdečný pan Vanstone Franka po rameni.

„Hlavu vzhůru, chlapče!“ řekl. „Jednou se s tvým otcem vyrovnáme, i když tentokrát sázku vyhrál!“

Příkladu, který takto dal pán domu, okamžitě následovala celá rodina – s jedinou výjimkou Norah, jejíž nevyléčitelná formálnost a rezervovanost se nepříliš vlídně projevily v odtažitém chování vůči návštěvníkovi.

Ostatní v čele s Magdalenou (která byla v minulosti Frankovou oblíbenou spoluhráčkou) se bez námahy vrátili ke svým starým zvykům. Všichni kromě Norah, která ho vytrvale oslovovala “pane

Clare", mu říkali "Franku". Dokonce ani vyprávění o tom, jak ho předchozího večera přijal jeho otec, nedokázalo narušit její vážnost. Seděla se svou tmavou, pohlednou tváří neustále odvrácenou, oči sklopené.

Hluk a veselí byly na vrcholu, když vešel sluha a ohromil celou společnost oznámením, že v salonu je návštěva.

„Pan Marrable, paní Marrableová a slečna Marrableová; Evergreen Lodge, Clifton."

Norah vstala tak ochotně, jako by jí nově příchozí ulevili. Paní Vanstonová byla další, kdo opustil své křeslo. Ty dvě odešly první, aby přijaly návštěvu. Magdaléna, která dávala přednost společnosti svého otce a Franka, usilovně prosila, aby zůstal, přesto se Frank zvedl, aby se rozloučil.

„Ne, ne," zadržel ho pan Vanstone. „Neodcházejte. Ti lidé se dlouho nezdrží. Pan Marrable je obchodník v Bristolu. Setkal jsem se s ním jednou nebo dvakrát, když mě děvčata nutila, abych je vzal na večírky v Cliftonu. Jen známí, nic víc. Pojďte si zapálit doutník do skleníku. Návštěvy dělají člověku jen starosti. Objevím se na poslední chvíli s omluvou a vy mě budete sledovat v bezpečné vzdálenosti."

Navrhl tuto důmyslnou lest důvěrným šeptem, pan Vanstone vzal Franka za ruku a vedl ho zadním vchodem kolem domu. Prvních deset minut v ústraní v zimní zahradě proběhlo bez jakýchkoli událostí. Na konci této doby se přes sklo mihla postava v zářivém oděvu – dveře se otevřely, květináče padaly na úctu procházejícím spodničkám – a nejmladší dcera pana Vanstona k němu přiběhla střemhlavou rychlostí a trochu vypadala, jako by se náhle pomátla na rozumu.

„Tati! Sen celého mého života se stal skutečností," řekla, jakmile mohla promluvit. „Proletím střechou skleníku, jestli mě někdo nezadrží. Marrablovi sem přišli s pozváním. Hádej, hádej, co se chystají uspořádat v Evergreen Lodge!"

„Ples!" řekl pan Vanstone bez váhání.

„Soukromé divadlo!!!" vykřikla Magdaléna a její jasný mladý hlas se rozléhal zimní zahradou jako zvon; volné rukávy jí spadly dozadu a ukázaly její kulaté bílé paže až k dolíčkům na loktech, jak radostně zatleskala rukama. „Rivalové je ta hra, tati – Rivalové od slavného, jak se jmenuje – a chtějí, abych v ní hrála JÁ! Jediná věc v celém vesmíru, po které toužím nejvíc. Všechno záleží na tobě. Maminka vrtí hlavou, slečna Garthová se tváří nafoukle a Norah je nevrlá jako obvykle, ale když řekneš ano, musí všichni tři ustoupit a nechat mě dělat, co chci. Řekni ano," prosila, přitiskla se k otci a s něžnou něhou mu přitiskla rty k uchu, když šeptala další slova. „Řekni ano a já budu hodná holčička po zbytek života."

„Hodná holka?" opakoval pan Vanstone, „myslím, že přesněji řečeno bláznivá holka. Pověsit tyhle lidi a zničit jejich divadlo! Budu muset jít dovnitř a vyřídit si to s nimi. Nemusíte odhazovat doutník, Franku. Jste z toho venku a můžete se tu zastavit."

„Ne, to nemůže," řekla Magdaléna. „On je taky z branže."

Pan Francis Clare se až dosud skromně držel v pozadí. Nyní předstoupil s tváří vyjadřující němý údiv.

„Ano," pokračovala Magdaléna a s naprostým klidem odpověděla na jeho tázavý pohled. „Ve hře zbývá obsadit dvě role. Jednou z nich je Lucy, servírka, což je postava, které jsem se ujala – s tatínkovým svolením," dodala a šibalsky štípla otce do paže, „a on přece neřekne NE, že ne? Zaprvé proto, že je to miláček, zadruhé

proto, že ho mám ráda a on má rád mě, zatřetí proto, že mezi námi nikdy není rozdíl v názorech (nebo ano?), začtvrté proto, že mu dám pusu, která mu přirozeně zacpe ústa.“

„Promiňte,“ začal Frank a v tu chvíli se pokusil o protest.

„Druhou postavou ve hře,“ pokračovala Magdaléna, aniž by si protestu všimla, „je Falkland – žárlivý milenec. O Falklandovi jsme se slečnou Marrableovou diskutovaly v soukromí, zatímco ostatní mluvili. Svěřila se mi: “Jedním z našich neštěstí je, že nemůžeme najít gentlemana, který by se popasoval s roli Falklanda.” Samozřejmě jsem ji uklidnila a řekla: “Mám toho pána a on se s tím skvěle popasuje.” – “Ach bože! Kdo to je?” – “Pan Francis Clare.” – “A kde je?” – “Právě teď v domě.” – “Budete tak okouzlující, slečno Vanstonová, a přivedete ho?” – “Přivedu ho, slečno Marrableová, s největším potěšením. Opustila jsem sedadlo u okna – vběhla jsem do ranního pokoje – ucítila jsem vůni doutníků – šla jsem za tou vůní – a jsem tady.“

„Vím, že je to kompliment, když mě někdo požádá, abych hrál,“ řekl Frank ve velkých rozpacích. „Ale doufám, že mě vy a slečna Marrableová omluvíte…“

„Jistěže ne. Slečna Marrableová i já se vyznačujeme pevností svých povah. Když řekneme, že pan TEN bude hrát roli Falklanda, myslíme to naprosto vážně. Pojď dál a nech se představit.“

„Ale já jsem se nikdy nepokoušel hrát. Nevím jak.“

„To nemá nejmenší význam. Jestli to neumíš, přijď za mnou a já tě to naučím.“

„Ty!“ vykřikl pan Vanstone. „Co o tom víš?“

„Prosím tě, tati! Jsem vnitřně pevně přesvědčena, že bych dokázala zahrát každou postavu v té hře – včetně Falklanda. Ať se

nemusím opakovat, Franku. Pojď a představ se.“

Vzala otce za ruku a šla s ním ke dveřím skleníku. U schodů se otočila a rozhlédla se, zda ji Frank následuje. Byl to jen okamžik, ale v tom okamžiku její přirozená pevná vůle zmobilizovala všechny své síly – posílila se vlivem své krásy, rozkázala a zvítězila. Vypadala půvabně: ve tvářích jí něžně zářil ruměnec. „Pojď!“ řekla a koketně pokynula hlavou. „Pojď, Franku!“

Málokterý čtyřicetiletý muž by jí v tu chvíli odolal. Frankovi bylo k posledním narozeninám dvacet. Jinými slovy, odhodil doutník a následoval ji ven ze skleníku.

Když se otočil a zavřel dveře – v okamžiku, kdy ji ztratil z dohledu, oživila se v něm nechuť být spojován se soukromými divadly. U paty domovních schodů se znovu zastavil, utrhl větvičku z rostliny poblíž, zlomil ji v ruce a znepokojeně se rozhlédl na tu i onu stranu. Cesta vlevo vedla zpět k otcově chalupě – cesta k útěku byla otevřená. Proč se po ní nevydat?

Zatímco stále váhal, pan Vanstone s dcerou došli nahoru po schodech. Magdaléna se ještě jednou rozhlédla kolem sebe – podívala se na něj svou nezdolnou krásou, svým všeobjímajícím úsměvem. Znovu mu pokynula a on ji nakonec následoval po schodech a přes práh. Dveře se za nimi zavřely.

A tak, s nepatrným gestem pozvání na jedné straně, s nepatrným úkonem vyhovění na straně druhé: aniž by on věděl, aniž by ona myslela na tajemství, které se stále skrývá pod cestou do Londýna – vydali se cestou, která vedla k odhalení tohoto tajemství, přes mnoho temnějších klikatých cest, které měly teprve přijít.

KAPITOLA V.

Na dotazy pana Vanstona ohledně plánované divadelní zábavy v Evergreen Lodge odpověděl vyprávěním o dramatických katastrofách, v nichž se slečna Marrableová vydávala za nevinnou příčinu a její otec a matka hráli role hlavních obětí.

Slečna Marrableová od chvíle, kdy se jí prořízl první zub, neudělila svému utlačovanému otci a matce žádné ústavní privilegium. Blížily se její sedmnácté narozeniny, které se rozhodla oslavit hraním divadelní hry, vydala k tomu své rozkazy a její poslušní rodiče ji bezvýhradně poslechli jako obvykle.

Paní Marrableová se vzdala obývacího pokoje, který se měl proměnit v jeviště a divadlo. Pan Marrable si zajistil služby váženého profesionála, který měl za úkol cvičit mladé dámy a pány a přijmout všechny ostatní povinnosti spojené s vytvořením dramatického světa z domácího chaosu.

Poté, co si zvykli na posouvání nábytku a špinění stěn, na bouchání, tlučení, mlácení a křik, na neustálé bouchání dveřmi a na kroky, které neustále běhaly po schodech nahoru a dolů, se jmenovaní pán a paní domu s oblibou domnívali, že mají hlavní starosti za sebou.

Nevinný a osudný klam!

V soukromé společnosti je jedna věc postavit jeviště a vybrat hru – a úplně jiná věc je najít herce. Dosud se v Evergreen Lodge projevovaly jen drobné předběžné nepříjemnosti, které byly této příležitosti vlastní. Vážné problémy měly teprve přijít.

Když byli jako hra vybráni "Rivalové", slečna Marrableová si samozřejmě přivlastnila roli "Lydie Languishové". Jeden z jejích oblíbených swainů jí vzápětí zajistil roli "kapitána Absoluta" a další vztáhl ruku na "sira Luciuse O'Triggera". Po těchto dvou následovala vstřícná příbuzná, která přijala těžkou dramatickou odpovědnost za "paní Malapropovou" – a tím se divadelní představení zastavilo. Zbývalo ještě devět mluvících postav, které bylo třeba vybavit představiteli, a s touto nevyhnutelnou nutností začaly vážné problémy.

Všichni rodinní přátelé se náhle stali nespolehlivými lidmi, poprvé v životě. Poté, co myšlenku hry podpořili, odmítli osobní oběť v podobě hraní v ní – nebo přijali postavy a pak se zhroutili při snaze je nastudovat – nebo se dobrovolně přihlásili do rolí, o nichž věděli, že jsou již obsazeny, a odmítli role, které čekaly na odehrání – nebo úmyslně onemocněli, a tak bychom mohli pokračovat.

Mezitím tesaři bušili kladivem a kulisy se zvedaly. Slečna Marrableová, jejíž povaha byla citlivá, začala být pod náporem věčných obav hysterická; rodinný lékař odmítl odpovídat za nervové následky, pokud se něco stane.

Obnovené úsilí bylo vyvíjeno ve všech směrech. Herci a herečky byli zoufale hledáni. Jevištní mistr se zavázal dodat potřebné herce a svého slova dostal, chyběly jen dvě postavy "Lucy", servírka, a "Falkland", Juliin žárlivý milenec. To byl důvod proč se Marrablovi

objevili v Combe-Ravenu, aby se s bohorovnou vytrvalostí zoufalé rodiny obrátili na mladé dámy s prosbou o “Lucy” a o “Falklanda”.

Pan Vanstone si buď špatně vyložil, nebo nedbal zlověstného mlčení své ženy a slečny Garthové, a nejenže dal Magdaleně svolení, aby asistovala opuštěnému dramatickému souboru, ale přijal pozvání, aby byl svědkem představení. Paní Vanstonová je odmítla doprovodit kvůli svému zdraví a slečna Garthová se zavázala, že bude mezi diváky jen pod podmínkou, že ji nebudou potřebovat doma. “Role” “Lucy” a “Falklanda” byla tedy obsazena, na obaly rolí byly pečlivě zaznamenány dny a hodiny zkoušek a Marrablovi se rozloučili s velkým díkem – otec, matka a dcera vysílali projevy vděčnosti od dveří obývacího pokoje až k zahradní brance.

Jakmile kočár odjel, Magdaléna se ukázala všem ve zcela novém světle.

„Jestli dnes přijde ještě nějaká návštěva,“ řekla s nejhlubší vážností v pohledu i chování, „nejsem doma. Jde o mnohem vážnější věc, než si kdokoli z vás myslí. Jdi někam sám, Franku, a začni se učit svou roli. Do večera nebudu k mání. Přijdeš-li sem – s tatínkovým svolením – po čaji, budou ti mé názory na Falklanda k dispozici. Thomasi! Ať už zahradník dělá cokoli, pod mým oknem nesmí dělat žádný hluk. Po zbytek odpoledne budu ponořena do studia – a čím větší bude v domě klid, tím dříve se svou roli naučím.“

Než se oheň výčitek slečny Garthové stačil rozhořet, než první výbuch srdečného smíchu pana Vanstona unikl ze rtů, uklonila se jim s nevzrušenou vážností; poprvé v životě vystoupila po domovních schodech chůzí místo běhu – odebrala se do oblastí ložnice. Frankův bezmocný údiv nad jejím zmizením dodal scéně

nový prvek absurdity. Stál nejdřív na jedné noze, pak na druhé a žalostně se díval do tváří přátel kolem sebe. „Já vím, že to nedokážu. Můžu jít po čaji dál a vyslechnout si Magdaleniny názory? Děkuji – podívám se za ní kolem osmé. Neříkejte, prosím, otci o tomhle hraní.“ To byla jediná slova, na která měl dost odvahy, aby je vyslovil. Bezcílně odplul směrem ke křoví, s rolí visící otevřenou v ruce – nejneschopnější z Falklandů a nejbezmocnější z lidí.

Frankův odchod zanechal rodinu samotnou, a byl tudíž signálem k útoku na zavilou nedbalost pana Vanstona při výkonu jeho otcovské autority.

„Na co jsi asi tak myslel, Andrewe, když jsi dal svůj souhlas?“ zeptala se paní Vanstonová. „Moje mlčení pro tebe jistě bylo dostatečným varováním, abys řekl Ne.“

„Byla to chyba, pane Vanstone,“ ozvala se slečna Garthová. „I s těmi nejlepšími úmysly, ale přesto je to chyba.“

„Možná je to chyba,“ řekla Norah a jako obvykle se ujala otcovy role. „Ale opravdu nechápu, jak mohl tatínek nebo kdokoli jiný za těchto okolností odmítnout.“

„Zcela správně, má drahá,“ poznamenal pan Vanstone. „Okolnosti, jak říkáš, byly proti mně. Na jedné straně tu byli ti nešťastní lidé v nesnázích a na druhé straně Magdaléna, která se zbláznila do divadla. Jak bych se mohl vymlouvat? Marrablovi jsou slušní lidé a drží nejlepší společnost v Cliftonu. Co se jí může stát v jejich domě? Pokud jde o opatrnost a podobné věci – proč by Magdaléna nemohla dělat to, co dělá slečna Marrableová? Tak, tak, nechme ty chudinky jednat a bavit se. My jsme byli kdysi taky mladí – a nemá cenu dělat si naschvály – a to je všechno, co k tomu můžu říct.“

S touto charakteristickou obhajobou vlastního chování se pan Vanstone vrátil do skleníku, aby si vykouřil další doutník.

„Neřekla jsem to tatínkovi," řekla Norah a cestou zpátky do domu vzala matku za ruku, „ale špatným výsledkem toho všeho bude podle mého názoru vztah Magdaleny s Frankem."

„Jsi vůči Frankovi zaujatá, má lásko," řekla paní Vanstonová.

Její názory byly neměnné – ale ona se nikdy s nikým nepřela. Měla rezervovanou povahu a byla tvrdohlavá.

„Na co myslíte?" vrhla slečna Garthová ostrý pohled na její skleslou tvář. Norah neodpověděla.

* * *

Odpolední hodiny ubíhaly a Magdaléna stále zůstávala zavřená ve svém pokoji. Na schodech se neozývaly žádné neklidné kroky, nebylo nic slyšet. To udivilo slečnu Garthovou, a tak potichu přistoupila ke dveřím Magdalenina pokoje, dvakrát zaklepala na dveře, nedostala odpověď, otevřela je a nahlédla dovnitř.

Magdaléna tam seděla v křesle před dlouhým zrcadlem, vlasy rozpuštěné přes ramena; byla zabraná do studia své role a pohodlně oděná do ranního šatu, dokud nenastal čas obléknout se k večeři. Za ní seděla komorná a pomalu rozčesávala dlouhé těžké prameny vlasů své mladé paní s ospalou rezignací ženy, která se touto činností zabývala už několik hodin.

Rozkošný klid scény, chladivá vůně květin a parfémů v ovzduší, Magdalenin strnulý postoj, pohroužený do četby, monotónní pravidelnost pohybů služebné, která hladce protahovala

hřeben ve vlasech své paní, to vše vyvolávalo stejný uklidňující dojem ospalého, lahodného klidu.

Slečna Garthová se zastavila na prahu a mlčky nahlédla do pokoje.

Magdalenina zvláštní záliba v česání vlasů v každé době a v každém ročním období patřila ke zvláštnostem její povahy, které byly všem v domě notoricky známé.

Její otec si z ní dělal legraci, že mu při takových příležitostech připomíná kočku, kterou hladí po hřbetě, a že vždycky očekával, že když bude česání trvat dostatečně dlouho, uslyší její vrnění.

Ačkoli slečna Garthová tuto zvláštnost své žákyně důvěrně znala, byla zvědavá, jak dlouho už česání a studium trvají, odvážila se položit otázku nejprve paní, a když se jí nedostalo žádné odpovědi, podruhé služebné.

„Celé odpoledne, slečno," zněla unavená odpověď. „Slečna Magdaléna říká, že to uklidňuje její nervy a projasňuje mysl."

Slečna Garthová, která ze zkušenosti věděla, že za těchto okolností je zasahování beznadějné, se otočila a odešla z místnosti.

* * *

Čas večeře představil krásnou studentku rodinnému oku ve stejném duševním rozpoložení. Při této příležitosti odmítala jeden pokrm za druhým.

„Pojala jsem roli Lucy," poznamenala s nejpokornější vážností.

„Dalším problémem je přimět Franka, aby pojal roli Falklanda. Nevidím nic k smíchu – všichni byste byli dost vážní, kdybyste měli mou zodpovědnost. Ne, tati – dnes žádné víno, děkuji. Musím si

udržet čistou mysl. Vodu, Thomasi – a myslím, že ještě trochu želé, než ho odnesete.“

Když se Frank večer představil, neznalý prvních vět své role, vzala ho do parády, jako by učitelka středního věku vzala do parády zaostalého malého chlapce. Doslova ho nutila, aby se vžil do své role.

Její otec usnul v křesle. Paní Vanstonová a slečna Garthová ztratily zájem o dění, odešly na vzdálenější konec místnosti a mluvily spolu šeptem.

Bylo stále později a později, a přesto Magdaléna neuhýbala od svého úkolu – se stejnou vytrvalostí Norah, která je hlídala celý večer, hlídala je až do konce. Nedůvěra v její tvář potemněla a ztemněla, když se podívala na sestru a Franka; když viděla, jak těsně vedle sebe sedí, oddáni stejnému zájmu.

Hodiny na krbové římse ukazovaly půl dvanácté, než odhodlaná Lucy dovolila bezmocnému Falklandovi, aby na noc zavřel svůj úkolníček. „Je úžasně chytrá, že?“ řekl Frank, když se loučil s panem Vanstonem u dveří do haly. „Zítra přijdu a vyslechnu si víc o jejích názorech – pokud nemáte námitky. Ale stejně to nezvládnu; ale neříkejte jí, že jsem to řekl. Jak rychle mě naučí jednu řeč, tak rychle mi ta druhá zmizí z hlavy. Odrazující, že? Dobrou noc.“

* * *

Předposlední den se konala první úplná zkouška. Předchozího večera byla nálada paní Vanstonové smutně sklíčená. Při soukromém rozhovoru se slečnou Garthovou se z vlastní vůle znovu

vrátila k tématu svého dopisu z Londýna – s výčitkami sobě vlastními hovořila o své slabosti, když připustila drzý nárok kapitána Wragge na rodinné spojení s ní – a pak se vrátila ke svému zdravotnímu stavu a k pochybným vyhlídkám, které ji čekají v nadcházejícím létě, v tónu sklíčenosti, který bylo velmi znepokojující slyšet.

Ve snaze povzbudit ji slečna Garthová co nejdříve změnila téma hovoru – zmínila se o blížícím se divadelním představení a zbavila paní Vanstonovou všech obav v tomto směru tím, že jí oznámila svůj záměr doprovázet Magdalenu na každou zkoušku a neztratit ji z dohledu, dokud se bezpečně nevrátí do otcova domu. Když se tedy Frank onoho bouřlivého rána dostavil do Combe-Ravenu, stála tam slečna Garthová, připravená doprovodit Lucy a Falklanda na místo zkoušky. Železnice dopravila trojici včas do Evergreen Lodge a v jednu hodinu začala zkouška.

KAPITOLA VI.

„Doufám, že slečna Vanstonová zná svou roli?“ zašeptala paní Marrableová a znepokojeně se obrátila na slečnu Garthovou v koutě divadla.

„Jestli herce dělá povaha a grácie, madam, Magdalenin výkon nás všechny ohromí.“

Vskutku ohromil.

Zkouška pokračovala.

Lucy se vrátila na jeviště kvůli scénám ve druhém dějství (posledním, v nichž se objeví) se sirem Luciusem a Fagem. Zde se opět projevila Magdalenina nezkušenost – a zde opět všechny ohromila její rozhodnost při překonávání vlastních chyb. “Bravo!” volali pánové v zákulisí, když vytrvale zašlapávala jednu chybu za druhou. “Směšné!” řekly dámy, “s tak malou rolí, jako je ta její.” “Nebesa mi odpusť!” pomyslela si slečna Garthová a neochotně se přiklonila k obecnému názoru.

Když zkouška skončila, nikdo si nevšiml, že se statná dáma s parukou v soukromí vzdálila od společnosti, a když ji potom postrádali u stolu s občerstvením, který pohostinnost pana Marrablea připravovala v místnosti poblíž divadla, nikdo si nemyslel, že by její nepřítomnost měla nějaký vážný důvod. Teprve

když se dámy a pánové sešli na další zkoušce, uvědomili si skutečný stav věci. Ve stanovenou hodinu se žádná Julie neobjevila. Místo ní na jeviště přišla paní Marrableová s otevřeným dopisem v ruce. Byla to přirozeně dáma nejmírnějšího dobrého vychování: ovládala všechny nevýrazné konvence anglického jazyka – ale kombinace katastrof a dramatických vlivů nakonec vyvedla z rovnováhy i tuto neškodnou matronu.

Otázka byla vyřešena během pěti minut a zkouška pokračovala; Magdaléna se s knihou v ruce naučila Juliiny scénické situace a po cestě domů oznámila, že hodlá celou noc prosedět nad novou rolí. Frank poté vyjádřil své obavy, že jí nezbude čas, aby mu pomohla překonat jeho divadelní obtíže. Koketně mu poklepala na rameno se svou rolí. „Ty blázne, jak si mám bez tebe poradit? Jsi Juliin žárlivý milenec, vždycky Julii rozpláčeš. Přijď dnes večer a rozbreč mě u čaje. Teď nehraješ s jedovatou stařenou v paruce. Máš mi zlomit srdce – a já tě samozřejmě naučím, jak na to.“

* * *

Čtyřdenní přestávka uběhla v pilném zkoušení, veřejném i soukromém. Nastal večer představení, hosté se shromáždili, velký dramatický experiment stál před svou zkouškou. Magdaléna využila své příležitosti; naučila se vše, co ji ředitel mohl za tu dobu naučit. Slečna Garthová ji opustila, když začala předehra, seděla odděleně v koutě za kulisami, vážná a mlčenlivá.

Hra začala se všemi náležitými průvodními jevy divadelního představení v soukromém životě; s přeplněným hledištěm, africkou teplotou, praskáním rozžhavených lampových skel a obtížemi při

zatahování opony. “Buzík” a “Kočí”, kteří scénu zahájili, se rozloučili se svými vzpomínkami, jakmile vstoupili na jeviště; polovinu svého dialogu zapomněli; přišla mrtvá pauza; neviditelný manažer je slyšitelně vyzval, aby “odešli”; poslechli a odešli, v každém ohledu smutnější, ale o něco moudřejší, než když na scénu vstupovali.

V další scéně se objevila slečna Marrableová jako “Lydia Languishová”, půvabně usazená, velmi hezká, krásně oblečená, přesně ovládající i ta nejmenší slova ve své roli, zkrátka disponující všemi osobními prostředky – kromě hlasu. Nikdo neslyšel nic jiného než slova “Mluvte nahlas, slečno”, šeptaná stejným hlasem, který už předtím prosil “Buzíka” a “Kočího”, aby “slezli”. Mezi mladšími diváky se ozval smích; ozval se náhle potlesk. Teplota obecenstva stoupala až do krvavého žáru – ale národní smysl pro fair play z nich ještě nevyprchal.

Uprostřed této demonstrace se tiše objevila Magdaléna, která poprvé vystoupila jako “Julie”. Byla oblečena velmi prostě, v tmavých barvách. Půvab a jednoduchost jejího kostýmu, vyrovnanost, s níž se dívala na dychtivé řady tváří před sebou, vyvolávaly tichý souhlas a očekávání. Promluvila – poté, co potlačila chvilkové zachvění – s klidem hrála svou roli, a je třeba dodat, že její vystoupení vyvolalo příznivý dojem.

Jediným členem publika, který se na ni díval a poslouchal ji chladně, byla její starší sestra.

Ale událost večera měla teprve přijít. Magdalenino převlečení na konci představení v roli “Lucy” – s falešnými vlasy a obočím, s jasně červenou pletí a skvrnami na tvářích, v nejveselejších barvách šatů a s nejkřiklavějším hlasem a chováním – diváky ohromilo.

Podívali se dolů na své programy, v nichž představitelka Lucy figurovala pod falešným jménem, znovu vzhlédli k jevišti a svůj údiv vyjádřili dalším potleskem, ještě hlasitějším a srdečnějším než posledně. Sama Norah tentokrát nemohla popřít, že si tento potlesk zasloužila. Přes všechny nedostatky nezkušenosti se v ní neustále prosazovala vzácná schopnost dramatického ztvárnění, která se projevovala v každém pohledu a činu osmnáctileté dívky, jež nyní poprvé v životě stála na jevišti.

Slečna Marrableová a její nejbližší přátelé byli všichni beznadějně zahnáni do stínu novým rekrutem, kterého si povolali na pomoc a to v den narozenin slečny Marrableové, a to v domě jejího otce, a to po nevýslovných obětech uplynulých šesti týdnů! Ze všech domácích pohrom, které nevděčný divadelní podnik rodině Marrableových způsobil, bylo nyní Magdalenineým úspěchem završeno největší neštěstí.

Po skončení hry se slečna Garthová vydala za kulisy; zdánlivě chtěla zjistit, zda by mohla být nějak užitečná, ve skutečnosti však chtěla zjistit, zda Magdaleně triumf večera nezamotal hlavu.

Magdalenu našla na jevišti ve chvíli, kdy s milostivými úsměvy přijímala vizitku, kterou jí manažer s profesionální úklonou předal. Když si všiml němého tázavého pohledu slečny Garthové, zdvořilý mužík jí spěšně vysvětlil, že vizitka je jeho vlastní a že pouze žádá o laskavost slečny Vanstonové při jakékoli příští příležitosti.

„Tohle není naposledy, co se mladá dáma účastní soukromých divadelních představení, to je můj názor," řekl manažer. „Na této adrese mně vždycky najdete, slečno a budu rád, když moje služby doporučíte i dalším hercům." S těmito slovy se znovu uklonil a nenápadně zmizel.

Slečnu Garthovou přepadlo neblahé podezření, které ji nutilo, aby trvala na tom, že se na vizitku podívá. Na kartičce nebylo nic jiného než jméno ředitele a pod ním jméno a adresa divadelního agenta v Londýně.

„Nestojí za to, abychom si ji nechávaly," řekla slečna Garthová.

Magdaléna ji chytila za ruku dřív, než stačila kartičku zahodit – v příštím okamžiku se jí zmocnila a strčila si ji do kapsy.

„Slíbila jsem, že ho doporučím a to je jeden z důvodů, proč si jeho vizitku chci nechat. A když už nic jiného, bude mi připomínat nejšťastnější večer mého života – a to je další důvod. Pojďte!" zvolala a prošla kolem slečny Garthové s horečnatou veselostí, „blahopřejte mi k mému úspěchu!"

„Budu vám gratulovat, až se z toho divadelního opojení dostanete," řekla slečna Garthová.

Frank, který byl ve všech svých krocích pomalý, byl poslední z dramatické společnosti, kdo opustil jeviště. Nepokusil se připojit k Magdaleně v jídelně, ale byl připraven v hale s jejím pláštěm, když byly přivolány kočáry a společnost se rozešla.

„Ach, Franku!" řekla a rozhlédla se po něm, když jí navlékal plášť na ramena, „je mi tak líto, že už je po všem! Přijeď zítra ráno a promluvíme si o tom sami."

„V deset hodin v křoví?" zeptal se Frank šeptem.

Vyhrnula si kapuci pláště a vesele na něj kývla. Slečna Garthová, která stála poblíž, si všimla pohledů, které mezi nimi proběhly, ačkoli rozruch způsobený loučícími se hosty jí zabránil slyšet slova. V Magdalenině domnělé veselosti byla jemná, skrytá něha, když vzala Franka za ruku a vyšla ke kočáru.

Co to mělo znamenat?

Vrásky na tváři slečny Garthové se prohloubily a ztvrdly: stála ztracená v třepotajícím se davu kolem sebe. V paměti se jí vybavila varovná slova, která Norah adresovala paní Vanstonové na zahradě – a teď ji poprvé napadlo, že Norah viděla následky v pravém světle.

KAPITOLA VII.

Druhý den brzy ráno se slečna Garthová a Norah sešly na zahradě a promluvily si spolu v soukromí. Jediným pozoruhodným výsledkem rozhovoru, když se sešly u snídaně, bylo výrazné mlčení, které obě zachovaly na téma divadelního představení.

Po skončení snídaně se ukázalo, že Magdaléna chybí, když se dámy jako obvykle sešly v ranním pokoji. Slečna Garthová a Norah se na sebe významně podívaly a mlčky čekaly. Uplynuly dvě hodiny – a po Magdaleně nebylo ani památky. Norah vstala, když hodiny odbily dvanáct, a tiše odešla z pokoje, aby ji vyhledala.

Nebyla nahoře, ani v zimní zahradě, ani v květinové zahradě, ani v kuchyni, kde občas škádlila kuchařku, ani na dvoře, kde si hrávala se psy.

Nebyla náhodou s otcem někde venku?

Pan Vanstone u snídaně oznámil svůj úmysl navštívit ráno svého starého spojence, pana Clarea, a vzbudit filozofovo sarkastické rozhořčení vyprávěním o dramatickém představení. Norah náhle vstoupila do křoví a ocitla se tváří v tvář Magdalen a Frankovi: kráčeli k ní ruku v ruce, hlavy blízko u sebe a jejich rozhovor zřejmě probíhal šeptem.

Vypadali podezřele šťastně. Při pohledu na Noru se oba zarazili a oba se zastavili. Frank zmateně zvedl klobouk, otočil se směrem k otcově domu a spěšně odešel. Magdaléna postoupila sestře vstříc, nedbale pohupovala zavřeným slunečníkem ze strany na stranu a nedbale si pobrukovala nějakou předehru, která předcházela zvednutí opony předchozího večera. „Už je čas oběda?“ řekla a podívala se na hodinky. „To snad ne?“

„To jste s panem Francisem Clarem byli od deseti hodin sami v křoví?“ zeptala se Norah.

„Pan Francis Clare! Jak jsi směšně formální. Proč mu neříkáš Franku?“

„Na něco jsem se tě ptala, Magdaléno.“

„Bože můj, jak jsi dnes ráno nafouněná! Asi jsem v nemilosti za svůj včerejší úspěch.“

„Na tvém místě, Magdaléno, bych si dvakrát rozmyslela, co řekneš.“

„Co asi bude dál? Potkáš mě doma v křoví, jak si povídám o soukromých divadelních představeních se svým starým kamarádem, kterého jsem znala, když jsem nebyla vyšší než tenhle slunečník. A to je jako do očí bijící nevhodnost?“

„Tohle myslím vážně, Magdaléno…“

„O tom není pochyb. Nikdo tě nemůže obvinit z toho, že bys někdy žertovala.“

„Je mi to vážně líto…“

„Ach, bože!“

„Je úplně zbytečné mě přerušovat. Chci ti říct – a taky ti to řeknu, že mě mrzí, jak se nevhodně vaše důvěrnost rozrůstá.“

„Chudák Frank! Jak ho jistě nenávidíš. Co proboha udělal, že se chováš, jako by tě urazil?“

Sestřino sebeovládání začalo jevit známky selhání. Tmavé tváře se jí rozzářily, jemné rty se zachvěly, než znovu promluvila. Magdaléna věnovala více pozornosti svému slunečníku než sestře. Vyhodila ho vysoko do vzduchu a chytila ho. „Jednou!“ řekla – a znovu ho vyhodila nahoru. „Dvakrát!“ – a vyhodila ho ještě výš. „Potřetí…“ Než ho stačila chytit potřetí, Norah ji vášnivě chytila za paži a slunečník mezi nimi spadl na zem.

„Chováš se ke mně bezcitně. Hanba, Magdaléno, hanba!“

Magdaléna se zalekla a zmlkla. Chvíli stály obě sestry – tak podivně odlišné osobou i povahou – tváří v tvář jedna druhé, aniž by mezi nimi prošlo jediné slovo. Jako první se změnila tvář Norah. Mlčky pustila sestřinu ruku. Magdaléna se sklonila a zvedla deštník.

„Nechápu, proč se ti zdám bezcitná. Vždycky jsi na mě byla tvrdá a vždycky budeš.“

Norah pevně sevřela třesoucí se ruce. „Tvrdá na tebe!“ řekla tichým, truchlivým tónem – a hořce si povzdechla.

Magdaléna trochu ustoupila a mechanicky oprášila slunečník koncem zahradního pláště.

„Ano!“ řekla zarputile. „A stejně se chováš i k Frankovi.“

„Frankovi!“ zopakovala Nora, přistoupila k sestře a zbledla stejně náhle, jako zrudla. „Mluvíš o sobě a Frankovi, jako by vaše zájmy byly už dávno jedno? Magdaléno, když ublížím tobě, ublížím i jemu? Je ti snad tak blízký a drahý?“

Magdaléna ustupovala dál a dál. Větvička z blízkého stromu zachytila její plášť; malicherně se otočila, utrhla ho a hodila na zem.

„Jakým právem se mě vyptáváš?“ vybuchla náhle. „Ať už mám Franka ráda, nebo nemám, co je ti do toho?“

Když ta slova vyslovila, prudce vykročila vpřed, aby prošla kolem své sestry a vrátila se do domu.

Norah, čím dál bledší, jí zastoupila cestu. „Není hoden tvého vážného citu; není hoden zájmu našeho drahého, dobrého, dobrosrdečného otce o něj. Člověk, který má nějaké zásady, nějakou čest, nějakou vděčnost, by se nevrátil tak, jak se vrátil! Zneuctěn svým bezduchým zanedbáváním vlastních povinností. Magdaleno! Tohle skončí špatně. Proboha, mysli na to, co jsem ti řekla, a ovládej se, než bude pozdě!“ Zastavila se, prudká a udýchaná, a chytila sestru úzkostlivě za ruku.

Magdaléna se na ni podívala v neskrývaném úžasu.

„Jsi tak prudká a nepodobná sama sobě, že tě skoro nepoznávám. Čím jsem trpělivější, tím tvrdší slova od tebe slyším. K Frankovi jsi pojala zvrácenou nenávist; a na mě se bezdůvodně zlobíš, protože ho také nechci nenávidět.“

Norah od sebe pohrdavě odstrčila její ruku. „Já ti přece nechci ublížit,“ řekla a při těch slovech se k Magdaleně otočila zády.

Nastala chvilková pauza. Norah zůstala stát. Magdaléna se na ni zmateně-rozpačitě podívala a pak sama odešla směrem k domu.

Na odbočce ke křovinaté cestě se zastavila a znepokojeně se ohlédla. „Ach, bože, bože!“ pomyslela si, „proč Frank odešel?“

Do výhledu se náhle vřítil skotský teriér a veselý hlas zazpíval první verše chvalozpěvu z “Jak se vám líbí”.

„To je tatínek!“ zvolala radostně Magdaléna. „Pojď, pojď za ním.“

Norah místo aby sestru následovala, stáhla si závoj ze zahradního klobouku, otočila se opačným směrem a spěchala zpátky do domu. Vběhla do svého pokoje, zamkla se tam a hořce plakala.

KAPITOLA VIII.

Když se Magdaléna a její otec setkali v křoví, tvář pana Vanstona jasně ukazovala, že od chvíle, kdy ráno odešel z domu, se stalo něco, co ho potěšilo. Na otázku, kterou mu dceřina zvědavost ihned adresovala, odpověděl, že právě přišel z domu pana Clarea a že zde slyšel překvapivou zprávu pro rodinu v Combe-Ravenu.

Když toho rána vstoupil do filozofovy pracovny, našel ho pan Vanstone, jak se stále ještě loudá nad pozdní snídaní a místo knihy, která mu jindy ležela připravená po ruce při jídle, má u sebe otevřený dopis.

„Krach se blíží!“ klepal prstem na dopisní papír. „Tady je další blázen…“

„Snad nechcete říct, že Frank dostal další šanci?“ vykřikl pan Vanstone.

„Tento beznadějný člověk, můj syn Frank,” pokračoval filozof. „Můj bohatý bratranec (který je intelektuálně způsobilý být na chvostu rodiny, a který je proto samozřejmě v jejím čele) byl tak laskav, že si vzpomněl na mou existenci; a nabídl svůj vliv, aby posloužil mému nejstaršímu chlapci. Přečtěte si jeho dopis a pak sledujte sled událostí. Můj bohatý bratranec je sice bubák, kterému se daří na pozemcích; udělal něco pro jiného bubáka, kterému se

daří v politice, který zná třetího bubáka, jemuž se daří v obchodu, a ten může udělat něco pro čtvrtého bubáka, kterému se v současnosti nedaří nic a který se jmenuje Frank. A tak to jde dál. A tak smetanu všech lidských odměn v nekonečném sledu slízávají Blázni. Zítra Frankovi balím kufry. Časem se nám zase vrátí bez práce a peněz; do cesty se mu připletou další šance, což je nutný důsledek jeho záslužné imbecility. Léta budou plynout – já se toho možná nedožiju, a vy už vůbec ne – na tom nezáleží; Frankova budoucnost je stejně jistá tak jako tak – dejte ho do armády, do církve, do politiky a skončí jako generál, biskup nebo ministr, a to díky skvělé moderní kvalifikaci, která spočívá v tom, že neudělá nic, čím by si své místo zasloužil."

Po tomto shrnutí synových světských vyhlídek pan Clare pohrdavě odhodil dopis na stůl a nalil si další šálek čaje.

Pan Vanstone si dopis přečetl s dychtivým zájmem a potěšením. Pisatel měl možnost využít zájmu svého přítele – zájmu ne zrovna obyčejného – u velké obchodní firmy ve městě; a tento vliv ihned uplatnil ve prospěch nejstaršího chlapce pana Clarea. Pokud by měl slušné schopnosti a projevil běžnou píli při jejich uplatňování, bude mít o štěstí postaráno; a čím dříve bude poslán do Londýna, aby tam začal, tím lépe pro jeho vlastní zájmy.

„Úžasná zpráva!" zvolal pan Vanstone a vrátil dopis. „Jsem nadšený – musím se vrátit a říct jim to doma. Tohle je padesátkrát větší šance, než byla ta moje. Co to k čertu znamená, že nadáváte na Společnost? Společnost se podle mého názoru zachovala neobyčejně dobře. Kde je Frank?"

„Číhá," řekl pan Clare. „To je jedna z nesnesitelných zvláštností hulvátů, že pořád číhají. Dnes ráno jsem svého hulváta neviděl. Jestli

ho někde potkáte, řekněte mu, že ho chci vidět.“

Názor pana Clarea na synovy zvyky by se dal vyjádřit zdvořileji, pokud jde o formu, ale pokud jde o podstatu, byl toho rána naprosto správný. Po odchodu od Magdaleny čekal Frank v křoví v bezpečné vzdálenosti, aby se mohla odloučit od sestřiny společnosti a znovu se k Magdaleně připojit, jak její sestra odejde. Objevení se pana Vanstona bezprostředně po Nořině odchodu, místo aby ho povzbudilo k tomu, aby se ukázal, rozhodlo o jeho návratu do domu. Nespokojeně se vracel, a tak se dostal do otcových spárů, naprosto nepřipraven na očekávané oznámení, že odjíždí do Londýna.

Pan Vanstone mezitím sdělil novinku – nejprve Magdaléně a poté, když se vrátil do domu, své ženě a slečně Garthové. Byl příliš nevšímavý, než aby si všiml, že Magdaléna vypadá nevýslovně vyděšeně a slečně Garthové se po jeho oznámení Frankova štěstí nevýslovně ulevilo.

Mluvil o tom zcela bez podezření, dokud nezazvonil zvonek u oběda – a pak si poprvé všiml, že Norah chybí. Když se sešli u stolu, poslala dolů zprávu, že ji v pokoji drží bolest hlavy. Když krátce nato přišla slečna Garthová nahoru, aby jí sdělila novinky o Frankovi, Norah se kupodivu po vyslechnutí těchto zpráv příliš neulevilo.

Později během dne se s Magdalenou setkala, jako by se nic nestalo: k žádnému formálnímu usmíření mezi nimi nedošlo. Patřilo k Nořiným zvláštnostem, že se vyhýbala všem usmířením, která byla mlčky naznačována. Magdaléna na jejím pohledu a chování jasně viděla, že se Norah rozhodla zůstat do budoucna pasivní a chladná.

* * *

Později odpoledne navrhl pan Vanstone své nejstarší dceři projížďku jako nejlepší lék na bolest hlavy. Ochotně souhlasila, že otce doprovodí, a ten jako obvykle navrhl, aby se k nim Magdaléna přidala. Magdaléna nebyla nikde k nalezení. Už podruhé toho dne se sama někde zatoulala. Při této příležitosti se slečna Garthová nabídla, že se okamžitě vydá hledat pohřešovanou mladou dámu. Po delší nepřítomnosti se vrátila neúspěšně – s nejsilnějším přesvědčením, že se Magdaléna a Frank někde tajně setkali, ale neobjevila sebemenší důkaz, který by její podezření potvrdil. To už byl kočár u dveří a pan Vanstone nechtěl déle čekat. Odjel spolu s Norou a paní Vanstonová se slečnou Garthovou seděly doma nad svou prací.

Za další půlhodinu vešla do pokoje Magdaléna. Byla bledá a sklíčená. S unavenou nevšímavostí přijímala výčitky slečny Garthové, nedbale vysvětlovala, že se toulala po lese, vzala do ruky nějaké knihy a zase je odložila, netrpělivě si povzdechla a odešla nahoru do svého pokoje.

„Myslím, že Magdaléna po včerejšku cítí neblahou reakci na všechny ty prožitky," řekla paní Vanstonová tiše. „Je to přesně tak, jak jsme si mysleli. Teď, když skončily ty divadelní zábavy, se vzrušuje nad tím, co bude dál."

„Zapomínáte, že někdo zítra odjíždí. Mám vám říct pravdu? Magdaléna se trápí kvůli odjezdu Francise Clareho."

Paní Vanstonová vzhlédla od své práce s mírným, úsměvným překvapením.

„To snad ne. Je docela přirozené, že Franka Magdaléna přitahuje, ale nemohu si myslet, že Magdaléna tento cit opětuje. Frank je jí tak nepodobný; tak tichý a v některých věcech tak tupý a bezradný, chudák. Vím, že je hezký, ale je tak neobyčejně nepodobný Magdaléně, že si nemohu myslet, že je to možné – opravdu nemohu."

„Má drahá, dobrá paní!" zvolala slečna Garthová ve velkém úžasu, „opravdu si myslíte, že se lidé do sebe zamilovávají kvůli podobnosti svých povah? V naprosté většině případů je tomu právě naopak. Copak vám všechny vaše zkušenosti se světem nedokázaly, že dívky mají zvrácené záliby v mužích, kteří jsou jich naprosto nehodní?"

„To je pravda," řekla paní Vanstonová klidně. „Na to jsem zapomněla. Přesto se mi to zdá nepravděpodobné."

Po minutě ticha paní Vanstonová řekla: „Chudák Frank!" a soucitně se usmála. „Známe ho od té doby, co chodil v krátkých kalhotách a Magdaléna v dětských šatičkách. Neházejme ještě s ním flintu do žita. Třeba se mu napodruhé povede lépe."

Slečna Garthová překvapeně vzhlédla.

„A když se mu povede lépe, tak potom jako co?"

Paní Vanstonová odřízla volnou nitku ve své práci a upřímně se rozesmála.

„Má drahá přítelkyně, jedno staré přísloví ze selského dvora nás varuje, abychom nepočítali kuřata dříve, dokud se nevylíhla. Počkejme chvíli, než spočítáme ty vylíhnuté."

Nebylo snadné slečnu Garthovou umlčet, když mluvila pod vlivem silného přesvědčení, ale tato odpověď jí zavřela ústa. Vrátila se ke své práci a snažila se myslet na jiné věci.

Večer se objevil Frank a oznámil, že mu otec poručil, aby příštího rána odjel z Combe-Ravenu vlakem. Zmínil se o této okolnosti se sentimentální rezignací a s mírným a němým překvapením naslouchal bouřlivým radovánkám pana Vanstona nad jeho novými vyhlídkami. Byl to bezesporu nudný večer. Veškeré povídání připadlo na pana Vanstona a slečnu Garthovou. Paní Vanstonová obvykle mlčela, Norah se tvrdošíjně držela v pozadí, Magdaléna byla nad všechny dřívější zvyklosti tichá.

Těch několik významných pohledů, které vrhla na Franka, se na něj vyřítilo jako blesk a zmizelo dřív, než si jich kdokoli jiný stačil všimnout. Dokonce, i když mu přinesla čaj, a měla pokušení se ho dotknout, kterému žádná žena neodolá – pokušením dotknout se muže, jehož miluje – i tehdy držela talířek tak obratně, že jí stínil ruku. Frankovo sebeovládání bylo mnohem méně disciplinované. Když se zvedl, aby odešel; když ucítil teplý, přilnavý tlak Magdaleniných prstů kolem své ruky a pramen jejích vlasů na svém rameni, začal být rozpačitý a zmatený. Možná by Magdalénu prozradil a prozradil by i sám sebe, nebýt pana Vanstona, který ho poplácal po rameni.

„Bůh ti žehnej, Franku!“ zvolal přátelským hlasem, který nikdy neměl pro nikoho příkrý nádech. „Tvoje štěstí na tebe čeká. Jdi a vyhraj.“

„Ano,“ řekl Frank. „Děkuji vám. Zpočátku bude dost těžké jít do toho a vyhrát. Ovšem, jak jste mi vždycky říkal, úkolem muže je překonávat své potíže, a ne o nich mluvit. Ach ano, napíšu vám, jak se mi daří. Jsem vám velmi zavázán vaší laskavostí a je mi líto, že jsem neuspěl s inženýrstvím. Myslím, že by se mi strojírenství líbilo